12 OLDAL * ÁRA 1½ DINAR

Poštarina u gotovom plaćena

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam | Szubotica, 1926 PÉNTEK november 5. | 304. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva palota)

„Támasza s talpköve..."

A brit birodalom — s ez a birodalom legalább háromszor olyan nagy, mint egész Európa — kilenc miniszterelnöke birodalmi konferenciát tartott Londonban s a tanácskozás befejezése után részt vettek azon a banketten, amelyet az ujságirók rendeztek az angol birodalom kilenc miniszterelnökének tiszteletére.

Erről a bankettről az egyik ujság a következőket irja:

Canada miniszterelnöke, Mr. King nagy beszédben foglalkozott azzal a kérdéssel, vajjon mi az az erő, ami a brit birodalmat összetartja. Talán a fajnak egysége? »Ha végignézek az itt jelenlévő kilenc miniszterelnökön — mondta Mr. King — nyilvánvalóvá válik előttem, hogy nem származunk egy fajból«. Talán a vallás egysége ez az összetartozó erő? Lehetetlen erre is igen-nel felelni — hiszen a brit birodalmat *háromszáz* különböző vallásfelekezet hivei alkotják. »Talán a nyelv egysége füz össze bennünket — kérdezte önmagát tovább a szónok, de mindjárt meg is felelt erre a kérdésre — lehetetlen erre is gondolni, hiszen az Egyesült-Államokban száztizenöt millió ember a mi nyelvünket beszéli, anélkül, hogy hozzánk tartoznék«. A közös érdek talán az összetartó kapocs? Uj-Funlandnak és Uj-Zélandnak semmi közös érdeke sincsen és mégis mind a kettő ragaszkodik az angol birodalomhoz. Mi azonos tehát a brit birodalomban? *Az ugyanazon alkotmány talajából kinőtt szabadságjogok azonossága,* melyet a közvéleménynek, azaz a sajtónak folytonos ellenőrzése tart fenn.

Szeretnénk ennek a torzóban is gyönyörü beszédnek mélységes és megragadó értelmét felirni minden szerkesztőségi iróasztal fölé, minden közhivatal bélyegzőjébe belevésni s valamennyi párt politikai programjának jelszavává tenni. Mi tartja fenn az angol világbirodalmat? Nem a nyelvnek, nem a fajnak, nem a vallásnak, nem a nemzetnek, nem az érdeknek egysége, nem is a nemzetfenntartásból élő és táplálkozó nacionalisták tartják fenn, hanem az *ugyanazon alkotmány talajából kinőtt szabadságjogok azonossága.*

Nemzetfenntartó erőt, az államigazgatás müvészetét talán szégyenkezés nélkül tanulhatná el fiatal államunk a brit világbirodalomtól. A brit szellem államalkotó képessége együtt egy világbirodalomban tudja egyesiteni Canadát, Ausztráliát, Szuezt, Indiát, a Fokföldet; talán ehhez mégis nagyobb politikai müvészet, több történelmi érzék, a realitások iránt érzékenyebb fogékonyság s a tömeglélektan szabályainak pontosabb ismerete kell, mint egységet teremteni az egy faju és egy nemzetet alkotó népek között. Ha India, Uj-Zéland és a Fokföld között államegységet tud teremteni az ugyanazon alkotmány talajából kinőtt szabadságjogok azonossága, akkor az egy nemzetet alkotó népek királyságában is meg lehetne talán próbálni a közszabadságok egységesitő erejének hatását.

Ugyanazon alkotmányt! — mondja Canada miniszterelnöke. Az *ugyanazon* alkotmány bizonyára egyformán végrehajtott, mindenkire egyformán kötelező alkotmányt jelent. Megkérdezhetnénk Mr. Kinget, mint szakértőt: *ugyanazon* alkotmány uralkodik-e annak az államnak minden népe felett, mely államban az alkotmánynak nem minden rendelkezését hajtják végre? A szabadságjogok megteremthetik-e abban az államban a *belső egységet,* amelyben párttekintetek, faji és nemzetiségi különbségek szabják meg a közjogokban való részesedés mértékét?

Mióta a mi uj és fiatal államunk megalakult, a nemzeti egység gondolatának megvalósitására áldoznak minden időt és minden energiát. A nemzeti egységet azonban — a brit birodalom kilenc miniszterelnökének elég sulyos és elég elfogulatlan talán a tanuságtétele? — nem miniszteri tárcákkal és nem vizsgálati foglyok szabadságleveleivel lehet megteremteni, hanem joggal és szabadsággal. Lehetnek az érdekek eltérők, lehet a nyelv bábeli, a vallási meg nem egyezés orgiáit ülheti, mégis egységes lesz az állam, ha egységes benne az állampolgári jog és egységes benne a szabadság. Ne a nyelv és ne a vallás uniformizálódásával, ne egyes párt hatalmassá tételével s a többi párt megsemmisitésével igyekezzenek megteremteni az összetartozó erőt, mert mindez az eszköz alkalmatlan az összetartó kapocs szerepére: legyen egyforma az alkotmány, legyen azonos mindenki számára a polgári szabadság.

A brit miniszterelnökök kollégiuma az egész világ számára teremtő és termékeny gondolatot manifesztált. Meggyőződésük helyességét az angol világbirodalom története igazolja.

A mi nagy igazainkért még a világtörténelem tanuságtétele is harcbaszáll.

Fokozott parlamenti munkát követelnek az ellenzéki vezérek

Vád alá helyezési inditványt fognak tenni, ha a miniszterek nem felelnek az interpellációkra — Konferencia Trifkovics Márkó házelnöknél — Nincsics külügyi expozét mond a román konvenciók tárgyalásánál

Uzunovics miniszterelnök cáfolja a parlament elnapolásának hirét

Beogradból jelentik: A kormányt továbbra is elsősorban a parlament munkaprogramjának kérdése foglalkoztatja, annál is inkább, mert az ellenzék állandóan a parlament munkátlanságának vádját hangoztatja. A szükebb ellenzéki blokk vezetői: *Davidovics* Ljuba, *Korosec* Antun és *Jovanovics* Jován a parlament ülése előtt konferenciát tartottak, amelyen ismételten megállapitották, hogy *a kormány nem készitett elegendő törvényhozási anyagot a parlament számára.* Az ellenzéki vezérek elhatározták, hogy

lépéseket tesznek a parlament elnökénél a parlamenti munka intenzivebbé tétele érdekében.

Egyben felhivást is fognak intézni a parlamenti elnök utján a kormányhoz, hogy

az adóegységesitést és az agrárreform revizióját minél előbb vigyék keresztül és vegyék revizió alá a házszabályokat is.

Az ellenzéki vezérek a konferencia után felkeresték *Trifkovics* Márkó parlamenti elnököt, aki *Szubotics* Nikola dr. alelnök társaságában tárgyalt velük. A tanácskozáson

az ellenzéki vezérek követelték, hogy Nincsics külügyminiszter adjon alkalmat a parlamentnek a külpolitikai helyzet megvitatására.

Abban egyeztek meg, hogy *az elnök felkéri Nincsicset, hogy a román konvenció tárgyalása alkalmával adjon expozét az általános külpolitikai helyzetről, amit aztán vita fog követni.* Kérték az ellenzéki vezérek az elnök közbenjárását, hogy a kormány tartsa magát a házszabályokhoz és *kellő időben válaszoljon a kérdésekre és az interpellációkra. Eddig 800 kérdés és 71 interpelláció maradt válasz nélkül.*

Az ellenzék vád alá helyezési inditványt szándékozik tenni mindazok ellen a miniszterek ellen, akik a hozzájuk beterjesztett kérdésekre és interpellációkra nem válaszolnak.

Szóba került még a konferencián a parlament részvétele a Strossmayer-szobor leleplezési ünnepélyén.

Nem napolják el a parlamentet

Uzunovics Nikola miniszterelnök a parlament ülése után felkereste *Trifkovics* Márkó házelnököt és egy óra hosszat tanácskozott vele. A tanácskozás után a *Bácsmegyei Napló* munkatársa megkérdezte a miniszterelnököt, mi igaz abból a hirből, hogy a parlamentet ismét elnapolják. A miniszterelnök a következőket mondotta:

— A parlamentet nem fogják elnapolni.

Ellenben az ujságirók lehetnének olyan lojálisak, hogy megállapitsák, hogy *a legutóbbi elnapolást nem a kormány akarta, hanem az ellenzék kérte a katholikus ünnepek miatt.*

A dobrovoljác-törvényjavaslat a minisztertanács előtt

A parlament ülésével párhuzamosan a kormány minisztertanácsi ülést tartott, amelyen *a dobrovoljác-törvényjavaslatot* tárgyalták le. A kormány egy tagja a minisztertanácsi ülés után kijelentette, hogy *a törvényjavaslat nem tartalmaz semmi ujat, hanem azokon az elveken épül fel, amelyek szerint ezt a kérdést eddig is kezelték.*

Politikai körökben elterjedt hirek szerint

a minisztertanácsi ülésen fontos politikai kérdések is szóba kerülnek, igy a szlovén néppárt kormánybalépése és a Strossmayer-ünnepen való részvétel, amely a Radics-párt magatarsása miatt kérdésessé vált.

Ezek a verziók azonban nem nyertek megerősitést. Feltünést keltett, hogy *a minisztertanácsi ülés elején Uzunovics miniszterelnök átment az udvarhoz, ahol telefonbeszélgetést folytatott Topolával.*

A parlament ülése

A parlament csütörtöki ülésén, a melyen Szubotics Nikola dr. elnökölt, folytatták az utólagos hitelekről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Napirend előtt *Susnik* szlovén néppárti megindokolta sürgősségi inditványát a szlovéniai árvizkárosultak segélyezésére vonatkozólag. Rámutatott arra, hogy *Szlovénia legtermékenyebb vidékei ebben az évben különböző elemi csapásokat szenvedtek és a kár több mint kétszázmillió dinár.* A sürgősségi inditvány elfogadását kérte arra a javaslatára, a melyben *huszmillió dinár segély* kiutalását javasolja.

Zsanics horvát föderalista ugyanilyen értelemben beszélt és *apellált a Radics-pártra, amelynek kötelessége, hogy Susnik inditványát támogassa.* Felvilágositást kért arra nézve, hogy *hova kerültek azok a pénzek, amiket az árvizkárosultak javára Horvátországban és Szlovéniában gyüjtöttek.*

Pivko Pribicsevics-párti és *Salics-Baljics* muzulmán az inditvány mellett szólaltak fel. *Vujics* Dimitrije földmivespárti szerint a kormánynak nem áll érdekében az árvizkárosultakról szóló törvény meghozatala, mert a kormány semmit sem tett az árvizkárosultak érdekében. *(Élénk tiltakozás a kormánypártoknál, Vujics ismét heves szóváltásba keveredik Zsivojnovics Dusán radikális képviselővel.)*

Perics Ninkó dr. pénzügyminiszter kijelentette, hogy a kormány nagy figyelmet fordit az árvizkárosultak segélyezésére és ezért felesleges a Susnik sürgősségi inditványa. *A többség a sürgősségi inditványt elvetette.*

Kremzsár szlovén néppárti szóvátette, hogy az ő sürgősségi inditványát az állami tisztviselők drágasági pótlékairól nem tüzték napirendre és ezzel az elnök házszabálysértést követett el.

Szubotics alelnök nagyjában igazat adott Kremzsárnak, de hivatkozott arra, hogy a házszabályokban erre nincs imperativ rendelkezés.

Áttértek ezután a napirendre: a közlekedésügyi miniszternek nyujtandó százmilliós utólagos hitelekről szóló törvényjavaslatra. *Smodelj* szlovén néppárti támadta a közlekedésügyi politikát. A tisztviselők áthelyezése pártszempontból történik. *Ne a szegény tisztviselőkön takarékoskodjanak, hanem azokon, akik külön*

kocsikban és első osztályon utaznak. Jagatics Máté horvát föderalista élesen kritizálta a közlekedési politikát és beszéde után az elnök az ülést berekesztette.

Nincsics a független demokrata klubban

Nincsics külügyminiszter csütörtökön felkereste *Pribicsevics* Szvetozárt a független demokrata klub helyiségében és hosszan tanácskozott vele. A külügyminiszter *Bozsovics* Gligorije mentelmi sértelme ügyében tárgyalt a független demokrata párt vezérével.

Radics Pavle: Nincs bizonyiték Pasics Rada ellen

Az ankétbizottság csütörtök délelőtt ülést tartott, amelyen felolvasták *Pasics* Ráda irásbeli válaszát. A válasz felolvasása után *Grol* Milán szólalt fel és kijelentette, hogy

Pasics Rada irásbeli válasza sérti a bizottság tekintélyét.

Egyben inditványozta Pasics Ráda ujbóli kihallgatását, mert *irásbeli válaszában egyes dolgokat egész másképp ad elő, mint szóbeli kihallgatása alkalmával és bizonyos kérdésekre egyáltalában nem adott feleletet.*

Trifunovics Rankó radikális szerint *semmi ok nincs Pasics Ráda ujabb kihallgatására.* Az ellenzék szerinte politikai tőkét akar kovácsolni az ügyből. Hasonló szellemben szólalt fel *Jovanovics* Pera radikális is, miközben *heves szóváltásba keveredett Grol Milánnal.*

Grol Milán ujabb felszólalásában tiltakozott az ellen az állitás ellen, mintha az ellenzék politikai affért akarna csinálni a kérdésből. Csak azt akarják megállapitani, ki felelős azért, hogy az adamsthali gyárnak a formalitások mellőzésével nagy összegeket fizettek ki. A fakturák megvizsgálása alkalmával számos visszaélést lehetett megállapitani, sőt voltak olyan kifizetések, amelyekre nézve egyáltalán nincsenek fakturák. Annyi tény, hogy Pasics Ráda pénzt fogadott el az adamsthali gyártól és sem Milin asszonyt, sem a Szlavenszka Banka tisztviselőit nem hajlandó elfogadni tanukul.

Trifunovics Rankó ismét felszólalt és hangsulyozta, hogy nincs ok Pasics Ráda ujabb kihallgatására.

Ehhez a felfogáshoz csatlakozott Radics Pavle is, aki kijelentette, hogy semmi bizonyiték nincs, a mi Pasics Radát terhelné.

Ugyanezt fejtegette *Leovac* Dragisa is, majd a bizottság határozatot hozott, amely szerint

az adamsthali ügyre vonatkozó anyagot lezártnak tekinti

és legközelebb megszerkeszti a jelentését.

Nem szabad operetteket előadni az állami szinházakban

A pénzügyi bizottság a csütörtöki ülésen *az állami szinházak* kérdésével foglalkozott. Megállapitották, hogy a költségvetés összeállitásánál hibák történtek, amelyek következtében a beogradi állami szinházaknak már ebben az évben is nagy deficitjük lesz. A bizottsági tagok megegyeztek abban, hogy *Beogradban szükségtelen a második szinház fenntartása és a személyzetet redukálni kell.* Az állami szinházak *harminc millióba* kerülnek, amiből hat-hét millió az anyagi, a többi személyzeti kiadás. Felesleges nyolc opera fenntartása, *elég ha Beogradban, Zagrebban és Ljubljanában van opera.*

Az operettek előadását az állami szinházakban megtiltják.

Felmerült az a terv, hogy *a költségvetésből törlik a szinházi tételt és ehelyett szubvenciót adnak a szinházaknak,* amelyek széleskörü autonómiával lennének felruházva.

Bazala és *Pasaricsek* inditványozták, hogy a városok járuljanak hozzá a szinházak fenntartásához. Bazala szerint

nem járja, hogy a parasztok ugyanannyival járuljanak hozzá a szinházak fentartásához, mint a városi polgárok.

Predics, a beogradi szinházak intendánsa erre megjegyezte, hogy *Beograd város az egyesülés óta mindössze százötezer dinárt forditott szinházi célokra.*

Demetrovics Juraj Pribicsevics-párti kijelentette, hogy *az egész szinházi rendszer szélhámosság.*

Predics intendáns: *Van még néhány ilyen szélhámosság az országban!*

A bizottsági tagok követelték, hogy több nemzeti tárgyu darabot adjanak elő és több ifjusági előadást tartsanak. Végül elhatározták, hogy az állami szinházak intendánsait konferenciára fogják összehivatni a közoktatásügyi minisztériumba.

Az agrárérdekeltek kérvényei

Lalosevics Joco szombori Jovanovics-párti képviselő interpellációt intézett az agrárminiszterhez, amelyben előadja, hogy ezernégyszáz agrárérdekelt egy ügyben kérvényt intézett a noviszadi agrárhivatalhoz, amely azonban az aktát visszautasitotta azzal, hogy mind az ezernégyszáz aláiró külön-külön kérvényt nyujtson be. Ezt a döntést az érdekeltek megfelebbezték a vármegyéhez, amely ugyancsak ugy döntött, hogy mind az ezernégyszáz érdekelt külön huszonöt dináros bélyeggel ellátott kérvényt nyujtson be. Az interpelláló ebben az ügyben felvilágositást kér a minisztertől.

Az oszijeki főispán rendelete

Zsanics Milivoj horvát föderalista képviselő kérdést jegyzett be a belügyminiszterhez. Zsanics a kérdésben elmondja, hogy az oszijeki főispán rendeletet küldött a községeknek, amelyben felszólitotta őket, hogy költségvetésük egy százalékát bocsássák az árvizkárosultak céljaira. Minthogy ez a rendelet sérti a törvényt, mely a községi vagyonnal való rendelkezést a községek autonóm jogának ismeri el, felszólitja a belügyminisztert, hogy a főispán rendeletét hatálytalanitsa.

Az ügyészségi fogházban ülnek a szombori gyilkos haramiák

Brankov Zsarkó még mindig tagad

Szomborból jelentik: A sztapári-uti rablógyilkosság ügyében a csendőrség befejezte a nyomozást és a gyilkosokat csütörtökön már át is szállitották az ügyészségre. Ugy Szomborban, mint a tanyavidéken is nagy megnyugvást kelt, hogy az igazságügyi hatóságok együttes nyomozása teljes sikerrel járt és a gyilkosok valamennyien az igazságszolgáltatás kezére kerültek. Általános az a remény, hogy Szombor környékének közbiztonsági állapotai normálissá válnak. Nagy érdeme van ebben *Kupuszárevics* Mihály szombori vezető ügyésznek és *Martinovics* György helyettes rendőrfőkapitánynak is, akik éjjelt nappallá téve, fáradhatatlaul dolgoztak, jelen voltak a kihallgatásoknál, utasitásokat adtak, melyek alapján minden terhelő bizonyitékot összegyüjtöttek a nyomozó csendőrök.

Parcsetics Cigics Péró, Parcsetics Cigics Szteván és Necin Szima beismerő vallomásával szemben Brankov Zsárkó még mindig rendületlenül tagad. Semmit sem akar tudni büntársairól, azonban annyi bizonyiték van ellene, hogy tagadása teljesen hiábavaló. Remélik, hogy a vizsgálat során, a bizonyitékok sulya alatt megtörik és töredelmes beismerő vallomást tesz a szombori haramia.

Főhadnagyból betörő

Kopinics barátja uri betörőbandát szervezett

Budapestről jelentik: Az utóbbi hetekben titokzatos betöréseket követtek el a legelőkelőbb urilakásokban, amelyeket teljesen kifosztottak és rengeteg ékszert és mütárgyat vittek el. Legutóbb az Andrássy-ut egyik villájában történt egy ilyen betörés, vasárnap pedig Apponyi Henrik gróf pazar eleganciával berendezett hétszobás budai lakását fosztották ki.

A rendőrség erélyes nyomozásának eredményeképen csütörtökön letartóztatták *Daray* László volt főhadnagyot, akiről kiderült, hogy a betörőbanda élén áll. Daray beismerte, hogy nemrég jött Pozsonyból Budapestre. Pozsonyban betörések miatt már egyizben elitélték és büntetésének kitöltése után jött Budapestre, ahol betörőbandát szervezett és beismerése szerint eddig hat betörést követett el.

Daray volt az, aki annak idején Kopinits Jenőt is megszöktette, ő szerezte meg azt az autót, amellyel Kopinits a *határon* átszökött. A volt főhadnagy betörőbandájának tagjait elegánsan kiöltöztette, ugy hogy az uri betörők abban a helyzetben voltak, hogy nyugodtan kikémlelhették a kifosztandó lakások helyszini viszonyait.

Betették a holttestet az udvarba

Rabtársai agyonlőtték a szökött fegyencet s holttestét becsempészték az édesanyja udvarába

A temerini csendőrség még ezév március 8-án letartóztatta *Hajdu* János rovottmultu temerini betörőt és vadházastársát, *Raffai* Katicát, akinél megtalálták az előző napon Járakon Nonenmacher János vagyonos birtokos lakásában elkövetett betörés alkalmával ellopott értéktárgyak egy részét. Hajdut és Raffai Katicát az éjjelre átadták a temerini községi rendőrségnek, ahol a rendőri fogdában helyezték el.

A két betörő még az éjjel *megszökött* a rendőri cellából és Hajdut csak hetek multán fogták el Szuboticán, mig Raffai Katicának nyomaveszett. A szuboticai rendőrség Hajdut visszakisértette a temerini fogdába, ahol Hajdu előadta, hogy Tucakov Tosa rendőr 250 dinárért segitette a szökésben. Erre Tucakovot is elfogták, de mert ártatlansága bebizonyosodott, hamarosan szabadlábrahelyezték.

Hajdu néhány nappal utóbb *ujból megszökött* a temerini fogdából és csak junius 17-én tartóztatták le ujból, amikor azonban már a noviszadi ügyészség fogházába szállitották. Augusztus 4-én Radisics Milojko becskereki fogházőr a noviszadi ügyészség fogházába szállitotta Narandzsics Szteván nyolc évi börtönre elitélt rabot, akinek másnap a felebbviteli biróságnál tárgyalása volt. Amikor Radisics a fogdába kisérte Narandzsicsot, észrevette és felismerte Hajdut, akit meg is kérdezett:

— Mondja csak Schein Mihály, hogyan kerül maga ide, hisz magának Pozsarevácon kellene lenni.

Ekkor derült ki, hogy Hajdu Jánost Schein Mihály néven Becskereken két és fél évi börtönre itélték és amikor Pozsarevácra szállitották büntetésének kitöltésére, Schein a robogó vonatból kiugrott és megszökött. Utóbb letartóztatták és bevitték Pozsarevácra, ahonnan egy hónap után Naidesán Zsiván és Markovics Dusán rabtársai segitségével az őrt, aki őket amikor mezei munkára kisérte, letoperték, a fegyverét elvették, száját betömték és megkötözték. *Hajdu-Schein két társával ujból megszökött.*

Hajdu-Schein szabadsága azonban nem tartott soká, mert ezévi augusztus 22-én ujból letartóztatták és beszállitották a noviszadi ügyészség fogházába. A megrögzött szökevény augusztus 27-én éjjel két cigány társaságában a noviszadi ügyészség fogdájának *menyezetét felbontotta és azon keresztül a fogház padlására, onnan a szabadba jutottak.*

Mindmáig Hajdu-Schein és két cigány társáról semmi hir sem jött. Csütörtökön a sidi szolgabirói hivatal arról értesitette a noviszadi ügyészséget, hogy pár nappal ezelőtt három betörő fel akarta feszíteni a sidi bank aitaját, de a zajra figyelmessé lett a házmester leánya, *Turóci* Zsuzsanna és segitségért kiabált. Az egyik betörő, hogy elnémitsa a leányt, revolveréből a leányra lőtt, de *a leány helyett Hajdu-Scheint találta el, aki holtan esett össze.* A két cigány, hogy a gyilkosság nyomait eltüntessék, az éj sötétségének leple alatt vállukra vették a holttestet és kocsira rakták és elvitték Hajdu anyjának Vrsadinban levő lakására. A holttestet betették az udvarra és elmenekültek. *Hajduné csak reggelre akadt fia holttestére.* A csendőrség keresi a gyilkos betörőket.

A Potemkin-film

előadását engedélyezte a zagrebi cenzura-bizottság

Zagrebból jelentik: A zagrebi filmcenzura bizottság *engedélyezte a hires orosz Potemkin-film előadását.*

A filmet, melyet az orosz szovjetkormány költségén *Eisenstein,* a kiváló moszkvai filmrendező készitett, már előadták több európai országban: Németországban, Ausztriában, Svédországban, Dániában és Franciaországban. A legnagyobb elismerést Németországban aratta, ahol a legismertebb német kritikusok állapitották meg róla, hogy a *filmmüvészet grandiózus alkotása,* melynél jobbat a nagyhirü amerikai filmgyárak sem produkáltak. A Potemkin körül mindenhol, ahol előadták, heves viták folytak le; *a film minden politikai hangsuly nélkül a feketetengeri matrózlázadás lefolyását* mutatja be azoknak a történelmi okmányoknak az alapján, melyet az 1917-es orosz bolseviki forradalom után fedeztek föl. A film a szovjetfilm-ipar első olyan alkotása, mely Nyugateurópában is meghóditotta a közönséget és megnyerte a publikum tetszését.

A zagrebi filmcenzura-bizottság engedélye az egész országra szól, beleértve a Vajdaságot is.

Nagy tüz Ilokon

Leégett a katholikus legényegylet épülete

Noviszadról jelentik: Mindszentek napján Ilokon nagy tüz pusztitott, mely a történelmi emlékü hires iloki kolostort is veszélyeztette.

Hétfő éjjel a félrevert harangok és a rendőrség riasztó lövései arra ébresztették az iloki lakosságot, hogy lángban áll a »Zrinski« horvát katolikus legényegylet nagy épülete, amely tőszomszédságában van a kolostornak. A tüz azáltal keletkezett, hogy kis iskolásgyerekek a legényegylet kemencéjet tulfütötték és az izzó kemence felgyujtotta a legényegylet butorait. A tüz hamarosan átterjedt az épületre. Az éjjel nagy szél dühöngött és szinte perceken belül az egész épület lángokban állott. A tüz tápot kapott az épület padlásan felhalmozott nagymennyiségü szénától és átterjedt a kolostorhoz tartozó melléképületekre. Félő volt, hogy maga a kolostor is a tüz martaléka lesz, a veszélyt azonban szerencsére idejében sikerült elháritani.

A kivonult iloki tüzoltóság egész igyekezete, miután a legényegylet megmentésére már gondolni sem lehetett, arra irányult, hogy a kolostort megmentse, ami több órai munka után sikerült is. A kár igy is egynegyedmillió dinár.

KISEBBSÉGI ÉLET

A marosvásárhelyi Kulturpalotából Dondea volt polgármester eltávolitott minden olyan mükincset, melynek csak a legcsekélyebb magyar vonatkozása volt. Az eltávolitott mükincsek közt van: Rákóczi Ferenc szobra és portréja, »Ferenc József koronázása« cimü bronzrelié, melyet Körösfői Kriesch Aladár mintázása után Sidló Ferenc szobrász készitett és Erzsébet királyné mellszobra, mely Strobl Alajos munkája. Ezeket a mütárgyakat, melyeknek értéke megközeliti a másfélmillió lejt, Dondea volt polgármester elraktározta a város raktárában. A város legutóbbi tanácsülésén a magyar tanácstagok javaslatára bizottságot küldtek ki, hogy döntsön afelett, mi történjék az elraktározott mükincsekkel. A bizottság a napokban hozta meg döntését, még pedig olyan irányban, hogy a történelmi szempontból rendkivül értékes üvegmozaikat, amelyek cime »Bethlen Gábor tudósai között«, visszahelyezik kijavitva eredeti helyére, a Kulturpalota kistermébe. A többi mükincseket nyilvános árverés utján fogják eladni. Az árverésről értesitik a magyarországi muzeumokat, Apponyi városát Jászberényt, amelynek Apponyi szobrára hivják fel a figyelmét.

*

Bucsan ujból megcáfolta a kisebbségi pártok részéről történt állitólagos intervenciókat. A cáfolatot ezuttal is erdélyi lapok tudósitóinak adta le, akik megkérdezték, mi igaz abból, hogy a magyar és a német pártok ultimátumszerü követelésekkel léptek föl.

— Kérem — mondotta Bucsan — teljességgel légből kapott az egész hiresztelés. Először is, ha odáig fajultak volna az állapotok, hogy akármelyik kisebbségi párt fenyegetésekkel akarna eredményt elérni, akkor már valóban lehetetlen lenne az együttmüködés. Másodszor: mit jelent az, hogy a csucsai paktumot nyilvánosságra hozzák? Hiszen ennek semmi jelentősége sincs. A kisebbségek részéről ultimátumok átnyujtása á priori elképzelhetetlen, hiszen ez már önmagában véve egyet jelent a szakitással. Egyebekben is a csucsai paktum már nincsen érvényben.

— Egy kolozsvári lap közlése szerint a németek három memorandumot nyujtottak át a kormánynak. Erről mit tud miniszter ur?

— A memorandumok ügyét önöktől hallom elsőizben. Nincs tudomásom arról, hogy bármiféle hasonló beadvány érkezett volna.

— Mi az oka annak, hogy a kolozsvári interimár bizottságba egyetlen magyar tagot sem neveztek ki?

— Ez egy átmeneti bizottság. A választásokon majd könnyen érvényesitheti a magyarság az akaratát.

— A sajtó közlése szerint a legutóbbi minisztertanácson miniszter ur előterjesztette a kisebbségek kivánságait. Mit ölelt magába ez az előterjesztés?

— Semmit, mert kisebbségi ügyekről szó sem volt.

*

A román kultuszminisztériumban most dolgoznak a költségvetés összeállitásán. Az uj költségvetés igen kedvezőtlen a kisebbségi egyházakra nézve, mert jelentékenyen redukálja ugy a katolikusok, mint a protestánsok államsegélyét. A segélylistából töröltek tizenegy katolikus kanonokot, hatot a gyulafehérvári, ötöt pedig a temesvári püspöki kerületből. A reformátusok államsegélyéből három, az unitáriusokéból négy püspöki hivatalnokot hagytak ki. Az uj költségvetés ezzel szemben a zsidó hitközségek államsegélyét négyszázezer lejről közel másfélmillió lejre, a mohamedánokét pedig közel hatszáz százalékkal emeli föl. A katolikusok, akiket a redukció a legsulyosabban érint, egységes akcióra készülnek, hogy a kultuszminisztériumot elhatározásának megmásitására birják.

*

Kettős ünnepet ült a szatmári református egyház németi-i része. A reformáció emlékünnepélyével egyidejüleg az uj köntösbe öltözött németi-i templom felszentelési ünnepélyei is lefolytak. A jelentős alkalomra Sulyok István nagyváradi püspök is megérkezett, akit hivein kivül a hatóságok is nagy tisztelettel fogadtak. A vasuti állomáson Ferencz Ágoston polgármester a város nevében, Papp Lajos alispán pedig a megye nevében üdvözölte. Szatmáron a felekezeti különbségek soha sem robbantak ki gyülöletes harcokban és a püspök fogadtatása és üdvözlése ennek a tradicionális felekezetközi békének valóban ritka megmutatkozásává vált. Az egyházmegye tanácstermében egymásután járultak Sulyok István püspök és Domahidy Elemér szenátor elé az összes egyházak képviselői. A görögkeleti egyház nevében Reut Péter esperes, a görög katolikusok részéről Dragos Aurél esperes, a római katolikusok képviseletében Ilosvay Lajos kanonok-plébános, a zsidó hitközség megbizásából dr. Jordán Károly főrabbi, az evangélikus egyház nevében Rigó János lelkész üdvözölték a református püspököt.

Árvizek Olaszországban

Verona is viz alatt áll

Milanóból jelentik: Észak-Olaszországban a hetek óta tartó esőzések következtében több folyó kiáradt. Az Adige felső folyásán *hat falut elöntött a viz*, mely behatolt *Clauzet* városba is, ahol néhány ház összeomlott.

A vasuti forgalom az árvizek miatt több helyen megakadt.

A *Piava* is veszedelmesen árad és elöntéssel fenyegeti a parti községeket. *Verona alacsonyabban fekvő részei viz alatt vannak.*

Génuában hatalmas vihar pusztitott.

Az óvárosban egy kétemeletes bérház összeomlott. *A romok alól két holttestet huztak ki;* a sebesültek száma tiz.

A mentési munkálatokat mindenütt katonaság végzi a lakosság támogatásával.

A román-magyar perszonálunió terve a magyar nemzetgyülés előtt

Nagy Vince követelte a kormánytól a perszonálunió érdekében való propaganda megszüntetését

Budapestről jelentik: A nemzetgyülés csütörtöki ülésének szenzációja nagy Vince Kossuth-párti beszéde, aki a felsőházi törvényjavaslat vitájának során szóbahozta azokat a hireket, amelyek *Románia és Magyarország közötti personálunióról terjedtek el* és felszólitotta Bethlen miniszterelnököt, hogy ezt a hirt a leghatározottabban cáfolja meg. Egyben határozati javaslatot nyujtott be, amelyben inditványozta, hogy a nemzetgyülés utasitsa a kormányt, hogy tartózkodjék minden olyan lépéstől, a mely az államforma, vagy a király személyének megválasztása kérdésében a nemzet önrendelkezési jogát és annak népszavazás utján való érvényesülését mellőzni szándékozik. Nagy Vince felszólalása gyakran viharos jeleneteket idézett elő.

Eckhardt is megalkuszik a Habsburgokkal

A vita első szónoka, Eckhardt Tibor hangsulyozza, hogy elvei fentartása mellett elfogadja a javaslatot, amelyet a nemzetgyülés legsikerültebb alkotásának tart. Polemizál Rassay Károly beszédével és megállapitja, hogy a baloldali ellenzék Rassay személyében megfelelő vezérhez jutott. Kijelenti, hogy a detronizációs törvénycikket semmisnek tekinti, mert az kényszer hatása alatt jött létre. A pragmatica sanctió értelmében azonban megszünt a Habsburg-ház jogigénye a trónra, ami azonban nem jelenti azt, hogy

a nemzet valamikor saját elhatározásából királlyá ne választhasson egy Habsburgot.

Visszautasitja ezután Apponyi Albert grófnak azt a kijelentését, amely szerint az egységespárt szabadkirályválasztó csoportja forradalmár.

A magyar kormány titkos alkotmányjogi tervei

Nagy Vince kezdi meg ezután beszédét. Előbb a felsőházi javaslattal foglalkozik és megállapitja, hogy az teljesen felesleges, azonban mégis hozzájárulna olyan felsőházhoz, amely népképviseleti alapon jönne létre. Ennek azonban az lenne az alapfeltétele, hogy általános titkos választás utján létesüljön a felsőház. Határozati javaslatot nyujt be, amelyben inditványozza, hogy a nemzetgyülés utasitsa a kormányt, hogy harminc napon belül terjessze be javaslatát az általános titkos választásról, az uj kerületi beosztásról, a vármegyei törvényhatósági bizottságok ujjászervezéséről és a virilizmus eltörléséről. Ha ezt az inditványt a nemzetgyülés nem fogadná el, akkor javasolja, hogy a nemzetgyülés mondja ki, hogy addig a felsőházi törvény nem léphet életbe, amig a kormány az uj kerületi beosztást keresztül nem viszi és a törvényhatósági bizottságokat ujjá nem szervezi.

Rátért ezután Nagy Vince a Magyarország és Románia közti personálunió kérdésére és a következőket mondotta:

— A kormánynak igen fontos alkotmányjogi tervei vannak a közeljövőben, amelyeket olyan titokban tart, hogy a kormánypárt legtöbb tagja sem tud arról. *Én most megmondom, hogy mi* a kormány szándéka. (Élénk mozgás a jobboldalon.) Adataim szerint

Bethlen miniszterelnök határozott arról, hogy a román uralkodócsaládot personál unióban Magyarország trónjára fogja ültetni.

Erdély magyarsága reménygyilkolásnak venné, ha a román uralkodó család kerülne a magyar trónra.

Erdélyben akkor kezdték meg a personálunió érdekében a propagandát, a mikor Bánffy Miklós gróf volt magyar külügyminiszter Erdélybe költözött.

Bánffy Miklós gróf környezetéből indult meg a propaganda, amely ellen az erdélyi magyarság minden erejével tiltakozik. Amikor Bánffy legutóbb Budapeste járt, bizalmas tanácskozást folytatott a personálunió kérdéséről Bethlen miniszterelnökkel. Ebbe

a tanácskozásba Bethlen belevonta Bernády György marosvásárhelyi polgármestert, az erdélyi magyarság egyik vezérét is.

Bernády Erdélybe való visszatérése után el is kezdte propagálni a personálunió és Bánffy Miklós gróf ugyanakkor megkezdte munkáját az erdélyi magyar párt egységének megbontása érdekében.

Farkas István: *Hazaáruló!*

Hat hónap mulva bevonulna Budapestre a román király

Nagy Vince: Október elsején Gyergyószentmiklóson a magyar párt nagygyülést tartott, amely másfélmillió magyar képviseletében ült össze és amelyen résztvettek a bukaresti magyarok és a bukovinai csángó községek kiküldöttei is. A nagygyülés közös szeretettel foglalt állást a magyar párt elnöke, Bethlen György gróf mellett, bár Bánffy Miklós és lapja igyekezett megdönteni a magyar párt egységét. Bánffy nem a magánember szerepét tölti be Erdélyben és a megalakitott erdélyi Helikont is csak kirakatnak akarja felhasználni. Emberei sorra járják már a falvakat és

Bánffy emberei a román falvakban azzal agitálnak, hogy nemsokára visszatér Párisból Károly trónörökös és ő lesz Románia és Magyarország királya.

Dabasi Halász Móric: Nem volt helyes idehozni ezt a kérdést!

Nagy Vince: Hogyne, hogy

hat hónap mulva bevonuljon ide a román király Bánffy gróffal, mint udvarnaggyal.

Óriási zaj támad ezekre a szavakra és a kormánypártról a közbekiáltások özöne zudul Nagy Vince felé.

Nagy Vince: Nem lehet ezt a kérdést pártpolitikai taktikának minősiteni, mert lehetetlenség ezekről a dolgokról nem beszélni. A miniszterelnök ur nem válaszolhat erre szokása szerint azzal, hogy: »Én tudom, hogy mit akarok, de nem vagyok hajlandó azt előre megmondani«. (Gunyos nevetés a kormánypárton.) Nem lehet egy nemzettel kockajátékot üzni.

Barabás Samu: Fantasztikus dolgok ezek!

Barla Szabó József: Nem veszi ezt senkisem komolyan!

Nagy Vince: Bethlen miniszterelnök kezdetben a frankhamisitást is fantasztikumnak nevezte. Nem türhetjük, hogy a közjogi fantasztikumokból a magyar nemzet szuverénitásának meghamisitása következzék be. (Óriási zaj.)

Barabás Samu: Meg kell botránkozni az ilyen beszéden! Erdély magyarsága ezt nem akarja!

Nagy Vince: A magyar törvényhozó testületnek joga van hozzászólni ehhez a kérdéshez.

Hoyos Miksa gróf: Most a felsőházi javaslat van soron!

Ruppert Rezső: Azoknak börtönben a helyük, akik ezt a kérdést aktuálissá tették!

Jugoszlávia nem járulna hozzá a román-magyar personálunióhoz

Nagy Vince: Ha a magyar-román personál unió hire kacsa, akkor le kell lőni, nehogy a kövérre hizott kacsa pótolja majd a kétfejü sast. A miniszterelnök urnak alkalma van megcáfolni ezeket a hireket, de követelem, hogy ez a cáfolat ne legyen ellentámadás az én személyemmel szemben, hanem annak a kijelentése, hogy a miniszterelnök a jövőre nézve is megvalósithatatlannak tartja ezt a tervet. Hogy megkönnyitsem a miniszterelnök ur helyzetét, határozati javaslatot terjesztek be és inditványozom, hogy

utasitsa a nemzetgyülés a kormányt, hogy tartózkodjék minden olyan lépéstől, amely az államforma kérdésében vagy a király megválasztása kérdésében a nemzet önrendelkezési jogát és annak népszavazásban való megnyilatkozását mellőzni szándékozik,

mert e koncepció ártalmas Magyarországra és az erdélyi magyarságra és külpolitikai bonyodalmat támasztana Jugoszláviával és a csehekkel.

Jugoszlávia nem fogja olyan egyszerüen elnézni, hogy ez a koncepció megvalósuljon.

A román-magyar personálunió koncepciója trójai faló és már látom, hogy ebből a falóból hogy bujnak ki a román és magyar oligarchák, akik majd megtalálják számitásukat és birtokba veszik a nemzet utolsó védőbástyáit is.

Az ellenzék szünni nem akaró tapssal fogadta Nagy Vince beszédét, amely után az ülés véget ért.

Bethlen pénteken válaszol Nagy Vincének

Politikai körökben az első izgalom lecsillapodása után megállapitották, hogy Nagy Vince beszéde tulajdonképen nem szolgált uj konkrétummal, hanem egyszerüen azokat a dolgokat hozta a nemzetgyülés elé, amelyekkel a külföldi lapok a román-magyar personálunió tervével kapcsolatban az utóbbi időkben gyakran foglalkoztak. Valószinü, hogy Bethlen miniszterelnök pénteken válaszol Nagy Vincének a román-magyar personálunióra vonatkozó kijelentéseire és ugyanekkor ki fog térni gróf Apponyi Albert beszédében foglaltakra is.

A husvéti sonka

Rablási kisérlet nagypéntek estéjén

A szuboticai törvényszéken csütörtökön tárgyalta *Starcsevics* Mátó törvényszéki tanácselnök büntető tanácsa *Mihalec* Péter moli pintérmester bünügyét, akit rablás kisérletének büntettével és lopás, valamint életveszélyes fenyegetés vétségével vádolt az ügyészség.

A vád szerint *Mihalec* ez év április hó 2-án, nagypéntek estéjén revolverrel a kezében betört *Bobanovics* Matija moli tanyájára és ott pénzt követelt. A rablás azonban nem sikerült, mert elzavarták. Mihalec ugyanazon éjjel ellopott *Nuspel* József tanyaházának padlásáról két sonkát.

A csütörtöki főtárgyaláson a közvádat *Vaszilievics* Ljuba dr. államügyész képviselte, a védelmet *Singer* Béla dr. ügyvéd látta el.

A vádlott, aki április hó 4-ike óta vizsgálati fogságban van, a terhére rótt bünczelekmények közül egyikben sem érzi magát bünösnek. A kérdéses napon otthon tartózkodott lakásán, ahol a felesége betegen feküdt. Éjjei tizenegy óra tájban csendőrök jöttek hozzá és elvitték a községházára. Vallatni kezdték, hogy ő tört-e be *Bobanovics* szállására, amit ő tagadott, mire összeverték, *akkor beismert mindent*, csakhogy ne bántsák. Sohasem volt *Bobanovics* szállásán, nem is ismerte, revolvere sohasem volt. *Nuspel* Józsefnél se lopott semmiféle sonkát. Ő maga vágott két disznót, ezeknek a sonkáit találták meg nála a padláson és ezekre mondotta *Nuspel*, hogy az övéi. Hivatkozik több tanura, akik látták, hogy a csendőrök ütötték, verték.

A vádlott után *Bobanovics* Matiját hallgatta ki a biróság tanuként. Elmondja, hogy nagypénteken este a faluból jött ki a szállására, vele voltak *Fehér* Erzsi és ennek két fia, József és András. Amikor a tanya udvarára értek, *Fehér* Erzsi észrevette, hogy egy idegen férfi huzódik meg a szalmakazal mellett. Odament hozzá, mire az idegen revolvert vett elő, azt felé forditotta s kényszeritette, hogy előre menjen.

—*Én előre mentem* — mondja a tanu — az ismeretlen utánam és kétszer elsütötte a revolverét, de nem rám lőtt, aztán azt mondta, hogy menjek és gyujtsak lámpát. Ahogy mentem, az istálló előtt haladtam el, ott állt egy kétágu vasvilla, azt felkaptam, hogy belevágjam, de a hasamnak tartotta a revolvert és én elejtettem a vasvillát. Aztán tovább hajtott maga előtt és pénzt kért, miközben többször elsütötte revolverét.

Majd elmondja, hogy mikor ketten már a házhoz értek, kinyitotta a konyha ajtaját, beugrott és hirtelen bezárta maga mögött az ajtót. Aztán a szoba ablakán át kiugrott és elmenekült. *Fehérné* és két fia már előbb elmenekültek.

Az elnök azon kérdésére, hogy a vádlottak padján ülő emberben felismeri-e azt, aki akkor a tanyáján volt, kijelenti, hogy *annak az embernek az arca be volt kormozva, nem ismer rá.* »A szája olyan formáju — mondja a tanu, hosszan szemlélve a vádlottat — de nem mernék rá megeskündni, hogy ő volt«

Fehér József, tizenkét éves értelmes kisfiu volt a következő tanu. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy jár-e még iskolába, azt mondja, hogy ki kellett maradni az iskolából, mert dolgoznia kell. Most csak annyi köze van az iskolához, hogy ő *söprögeti* az iskolépületet. Nem *látta* a rablót, beszaladt az istállóba és a jászol alá bujt. De *a hangjáról felismerte*, hogy az idegen *Mihalec* Péter. Csak akkor bujt ki a jászol alól, amikor a csendőrök jöttek. Ő mondta először Mihalec nevét a csendőrök előtt. Arra a kérdésre, hogy biztosan felismerte-e az illetőben *Mihalecet*, azt mondja, *csak a hangjáról és a járásáról vélte felismerni.*

Ezután még több tanut hallgattak ki és a perbeszédek után a biróság kihirdette az itéletet, mely szerint a vádlottat *felmenti*, mert a bizonyitási eljárás során nem merült fel bizonyiték bünössége mellett. Egyben elrendelte a biróság a vádlott azonnali szabadon bocsájtását.

A tisztviselősztrájk veszélye nem mult még el Ausztriában

A tisztviselők nem fogadják el Seipel kancellár közvetitő javaslatát

Bécsből jelentik: A kormány szerdán a késő éjszakai órákig tárgyalt az állami tisztviselők megbizottaival. Seipel kancellár legujabb közvetitő javaslatai nem nyerték meg a köztisztviselők tetszését és

az állami alkalmazottak a késő éjszakai órákban közölték a kancellárral, hogy közvetitő javaslatait nem fogadhatják el.

Az állami tisztviselők érdekképviseletének kiküldöttei egyidejüleg felkérték a kancellárt, hogy vizsgálja át ujból az állami tisztviselők követeléseit és

legkésőbb péntek délig adjon végleges választ.

Az állami tisztviselők és közalkalmazottak Seipel előtt hangsulyozták, hogy

követelésüknek nincsen ultimátum jellege

és hajlandók a további közvetitő tárgyalásokra. Politikai körökben biztosra veszik, hogy

az utolsó pillanatban eredményre fognak vezetni az egyezkedő tárgyalások

és igy az osztrák tisztviselősztrájk elkerülhető lesz.

Szubotica zárt város

A pótadók csökkentése érdekében városi vámot akarnak szedni a tanyákról a városba hozott árucikkek után

Szubotica város tanácsa a költségvetési tervezet tárgyalása során egy régi tervet ujitott fel, amely szerint *Szubotica várost vám szempontjából elzárnák a környéktől.* A terv szerint a környékbeli tanyákból: Verusics, Somsics, Sebesics, Zsednik, Alekszandrovó, Tavankut, Ljutovó, Ludas, Tompa, Csikeria, Hajdujárás, Kelebia, Györgyén-pusztából külön vámközségeket létesitenének. Ez annyit jelent, hogy a környékbeli lakosság nem hozhatja be a városba termését vámmentesen, még akkor sem, ha azt saját használatára akarja forditani. Minden tanyai polgár a városba szállitott áruja után városi »kapuvámot« tartozna fizetni. A városi tanás reméli, hogy ilyen uton nagyobb összegü jövedelemhez jut. Részletes terv erre vonatkozólag még nincs.

Magyarországon Szeged és Győr ilyen zárt város, de másutt nem lehetett ezt az eszmét keresztül vinni, mert a tanyai nép erélyesen tiltakozott a kétszeres megadóztatás ellen.

Sulyosan érintené a terv megvalósitása a város belterületének lakosságát is, mert az uj vámok természetszerüen megdrágitanák az életet s azzal a következménnyel járna, hogy a tanyai lakosság nem szivesen hozná be a városba termményeit, hanem Topolára, Bajmokra vinné s szükségleteit sem itt szerezné be, *ami az itteni kereskedőknek és iparosoknak sulyos veszteségük volna.*

Szubotica zárt várossá tétele a vámbevételek révén talán csökkentené a városi adókat, de az életet megdrágitaná és a kereseti lehetőségeket csökkentené, tehát másik oldalon sulyosan érintené épen a városi adózókat, akiket védeni akarnak ezzel a javaslattal.

Az 1924-es zárszámadás Novisad közgyülése előtt

Minden hónap második csütörtökén városi közgyülés lesz ezután

Noviszadról jelentik: A noviszadi kiszélesitett városi tanács tagjai már régóta sérelmezik, hogy a városi közgyüléseken tulhosszu a napirend, ugyhogy letárgyalása néha két, sőt három folytatólagos ülést is igénybe vett.

Klicin Miat bizottsági tag egyik elmult közgyülésen javaslatot tett, hogy változtassák meg a városi szabályrendeletet és ezentul *minden hónap* második csütörtökén rendes városi közgyülést tartsanak. A belügyminiszter a városi közgyülés határozatát jóváhagyta és igy jövő csütörtökön, november 11-ikén megtartják az első csütörtöki közgyülést.

A közgyülés napirendjén több fontos tárgy szerepel, igy többek között a már teljesen elkészült gázgyár szabályrendelete, amely különösképpen fontos, *mert a gyárat még november hónapban* üzembe helyezték. Tárgyalni fogja a közgyülés, hogy a város az uccák tisztitását továbbra is saját kezelésben végeztesse-e, vagy adják bérbe magánvállalkozónak.

Fontos tárgya lesz a napirendnek a városi takarékpénztár szabályrendelete, amely már elkészült és kiosztották a bizottsági tagok között tanulmányozás végett. Tárgyalni fogja a közgyülés a *város 1924. évi zárszámadását* és határozni fog az uj Mária-ut kövezése ügyében és ezzel kapcsolatban a Kronház lebontásának időpontja tárgyában. Napirendre van tüzve az átszakadt árterületi töltések javitására kiirt pályázat eredményének jóváhagyása és a közgyülés dönteni fog a fatelepeknek a strand közelébe való kihelyezéséről is. *Ezeken kivül természetesen még több* tárgy is lesz a napirenden és a végleges tárgysorozat csak a közeli napokban készül el.

Házasság

Irta: Ego

Tizenöt év óta éltek együtt szépen, békességben. Sokat dolgozó, jól kereső ügyvéd volt az ember, csinos, élénkeszü nő az asszony, aki szerette az urát, negyedik gimnazista fiát, egész életét. Szivesen, ügyesen osztotta be háztartását, kicsit jótékonykodott, télikabátját három évig viselte; igaz, hogy a harmadik évben már rosszkedvü volt miatta. De ha mégis kezetcsókoltak neki, az uccán pedig jól megnézték a férfiak: a kabátját sem bánta. Kedves, rendes, probléma nélküli nő volt, amilyen még ma is akad elég.

A *háborus éveket is megusztak* nagyobb bajok nélkül, az ember kicsit ideges volt utánuk, de aztán sokat keresett; majdnem még egy gyerekük született, szépen, és ahogy mondani szokás: boldogan éltek. Megszokták egymást és volt fantáziájuk.

De beütött ez a *mostani munkanélküliség.* Az ember ezt még nem ismerte és csaknem buskomor lett tőle. Még csak át sem ment a különbejáratu irodájába. Ott ült a lakásban, nézte az asszonyt és sóhajtozott. Vagy a háztartási dolgokkal törődött. Ő, aki sohasem vett észre ilyesmit, most botránkozva állapitotta meg, hogy a szekrények teteje »évek óta« nincs letörülve. Rosszalta az ételt; veszendőbe mennek a »drága pénzért« vásárolt anyagok — ha megmaradt egy kis főzelék. A *frissen mosott ruhán* »klórszagot« érzett; most majd mind elszakad, ujat venni pedig nem lehet.

Kritizált vagy sóhajtozott. Az asszony már majd megbolondult.

Biztatta: olvasson jogi munkákat; hiszen azelőtt mindig panaszkodott, hogy nem jut fontos dolgok elolvasásához. Az ember fejét rázta: ha nincs konkrét esete, nem érdekli a jogtudomány. Az irásnak sincs értelme, ha a téma nem az aznap szükségletéből, a jelen helyzet kritikájából fakad.

Sétálni hivta a felesége. Azelőtt szeretett vele mutatkozni, ismerősökkel találkozni: ha ráért. Most végigrohant a belvároson, az asszony alig birt vele lépést tartani és ha egyik-másik kirakat előtt kicsit megállt, ruhát, kalapot nézni — az ember dühösen ajkába harapott és szidta a női butaságot, hiuságot, a léha divathóbortot...

Azonban csak akkor vált türhetetlenné *nyugtalansága, amikor — féltékenykedni kezdett.* Saját nővére fiára. Huszonkétéves gyerekre.

Az ugy volt, hogy a vidéki fiu itt járt egyetemre. Idegeneknél lakott és szeretett hozzájuk felmenni. Az asszony anyáskodó, tréfás szigorusággal bánt vele, kisfiunak szólitotta, megszidta, ha pecsétes volt a ruhája és ha izléstelen volt a nyakkendője. Azelőtt férje szivesen látta, ha ilyen jószivvel volt a huga gyerekéhez — de most egyszerre férfit látott a kisfiuban, az asszony gondoskodásában pedig a »szerelmes nőstény kacérságát«.

Éjszaka is gyötörte féltékenységével. A multjában is keresgélt. Megfenyegette, hogy »kikutatja iróasztalát«. (Ez irodalomszagu frázis volt, mert az asszony csak a mosócéduláit és régi számláit őrizte a kis játékiróasztalkában. Nem szeretett irni.) És a férfi csak beszélt, beszélt, egész éjszaka...

Az asszony nem tudta, mit kezdjen ezzel a féltékenységgel. Kicsit örült neki, jól esett neki, mert ez eddig hiányzott a házaséletéből. De szégyenlette is: hát olyan asszony ő? Azért volt olyan hüséges tizenöt évig? Csinos nő létére azért viselt három évig, háboruban: négyig egy télikabátot átalakitás nélkül? Azért »nem reagált« a komoly udvarlásokra?

Az ember csak beszélt, lármázott éjjel-nappal. Az asszony már majd megbolondult. Kétségbeesésében elhatározta, hogy bevesz valami kis adag veronált. Attól talán csak nem hal meg és remélhetőleg észbe kap tőle a bolond embere. Délelőtt megirta irodalmi emlékei hatása alatt a bucsulevelet az urának — tudta, hogy nem komoly a dolog és mégis csak ugy potyogtak könnyei a papirosra — aztán elhatározta, hogy beveszi az altatót...

De jött az unokaöccse — a csábító, vagy az elcsábitott? — jött a gyerek, hogy uj ruhája szövetét megmutassa: gyapju-e, tartós-e. Az asszony hisztériásan rángatózva rákiáltott: »menj, menj, ne merj többé mutatkozni nálunk, az én drága kisfiam otthonában — te, *halálom okozója!«*

A fiu rémülten rohant nagybátyjához — az irodában volt, telefonált, hajlongott a telefón előtt, sugárzott az arca.

— Igenis, hogyne, megnyerjük. Megnyerjük! Alázatos szolgája!

Lecsapta a kagylót, rohant át a lakásba, feleségéhez:

— *Fiam, el kell mennem!* Nagy munka állt a házhoz. Nemez és Társa keresett, a régi Nemez, főkliensem, aki elpártolt tőlem, amig be voltam vonulva, aki kibővült, terjeszkedett a háboru alatt, akit megsirattam százszor — és most visszajött! Négy perrel egyszerre! Két házzal és egész csomó megbizással! Jaj! Elmegyek az irodavezetőért és a kisasszonyért. Este jó lenne szinházba menni, drága. Te meg maradj itt ebédre, gyerek.

Megcsókolta feleségét és elrohant.

Az asszony felsóhajtott: munka! Tudta, hogy ő ezután ugy fog munkáért imádkozni, mint paraszt az esőért. Belelátott az ura életébe, látta sorsuk tengelyét: a munkát és szégyenlette magát és szerette az emberét és megfogadta, hogy jó lesz..

Elrakta a veronált.

A fiunak pedig azt mondta: »no, ülj le...«

A fiu leült és a szövetmintával kezében csak nézte, nézte néniké jét, a szfinkszet — a csodálatos, hisztériás rejtélyes nőt, nagy N-nel. És olvasmányai alapján most beleszeretett.

SZUBOTICAI NAPLÓ

Nyugdijas sors

Elmultak már azok az idők, amikor a nyugdijas sors egyet jelentett a hosszu munka utáni nyugalom édes pihenésével. A mi gyermekkori emlékünkben a nyugdijas tisztviselők finoman ápolt, szelid mosolygásu öreg urak voltak, akik a lelkiismeretesen elvégzett kötelességteljesités után a becsületesen betöltött élet tekintélyét élvezték. ők voltak az esküdtbirák, takarékpénztári napibiztosok s asztaltársasági elnökök. A nyugdijas öreg ur, amire letöltötte harmincéves szolgálatát, nyugodtan hajthatta álomra fejét, mert nem kellett gondolni a Holnapra: nem kellett törődnie kenyérgondokkal. Ha valaki találkozott vele, kalaplevéve üdvözölte, hogy ezzel is kifejezze azt a tiszteletet, amelyet a tisztesen teljesitett polgári munka megérdemel. Külsejük is tiszteletparancsoló volt. Szinte féltékeny renddel és pontossággal öltözködtek, a ruhájuk sohasem volt kopott és simára beretvált arcukon ott derengett az az állandó derü, amely csak azoknak az emberekek a tulajdonsága, akik teljes harmoniával a holnapi kenyér biztonságával illeszkedtek be az élet forgó szinpadára.

Az idők azonban gyászosan megváltoztak.

Ha találkozunk az uccán a város egyik-másik régi érdemes tisztviselőjével, ugy érezzük, hogy a visszajáró mult vádló szellemei ezek. A nyugdij náluk nem a gondtalan, kiérdemelt nyugalom élvezetét, hanem az égető, sulyos gondot, a megtépázott élet megmaradt részének ujabb harcát jelenti a holnapért.

Elfátyolosodik a szem, amikor a munkában már egyszer megroppant és uj, nehezebb munkára szólitott öreg urakat látja a városháza folyosóján várni a valamikor nyugalmat jelentő nyugdijért. Valaha nagy urak, rettegett rendőrkapitányok, mindenki, akik ezért a városért, e város népéért, szabadságáért, jogaiért, jólétéért dolgozott egy emberöltőn keresztül, ma ott sorakozik szerényen, alázatosan meghajolva, fáradtan a Holnap Gondjaival a városi pénztár előtt és türelmesen várják, mig a pénztáros kiolvassa nekik nyugdijukat, ami alig tesz ki nyolcszáz-ezer dinárt egy hónapban

Ez tiz-tizenöt napra elég. Akkor jön a harc a kenyérért, amihez hozzászoktunk. De most más is kell. Házbér, fa, zsir, burgonya. És sok minden kellene még, amiról lemondanak az öreg urak. És hiába panaszkodnak és kérnek már — mert az idők arra is megtanitották őket — panaszukat nem hallja senki és fátyolos kérő szavuk elvész a nagy szobák tapétáiban...

És nem marad más hátra, mint lemondani. Mindenről.

Szegény nyugdijasok. Szegény öreg urak. Ez az ő sorsuk.

Büntetés

A mai tisztviselői kar előzékenységét jellemzi a következő história.

Nemrégen történt, hogy egy tisztes szuboticai polgár, aki csak magyarul tud, a városi adóhivataltól egy idézést kapott. Nem tudta, mit tartalmaz az irás és ezért nyomban a városházára sietett az illető adóhivatalba. Illedelmesen beköszönt és egy tisztviselő felé nyujtotta az idézést, aki anélkül, hogy azt kézbe vette volna, ingerülten rákiáltott a deresedő haju öregurra:

— *Mars ki innen! Nem látja, hogy dolgozom?!*

Az öregur, aki nyilván nem volt hozzá szokva ahhoz, hogy ha a tisztviselő dolgozik, ezt ebben a formában adja tudtul annak a polgárnak, akinek adójából fizetik meg ezt a munkát, szó nélkül kiosont az ajtón. Nagyon megijedt. Az uccán elpanaszolta a történteket, ami másnap a polgármester fülébe jutott. Meginditották a hivatalos eljárást, amely két hétig tartott. Egy kilogramnyi papir felgyülemlett, mire befejeződött az ügy, végül is a tisztviselőt az ékes kiszólásért ötven dináros pénzbüntetésre itélték.

Hát ezért csak ilyen csekély büntetés jár?

Az adózó polgár ellen elkövetett ilyen durva támadás, tudtunkkal fegyelmi eljárást vonna maga után. És egy *kissé* sulyosabb büntetést Ezért a bünért ez is büntetés?

Ezután jó lesz óvakodni és nem közel állni a tisztviselőkhöz Ki tudja, más is történhetik. Csak az a kérdés, hogy ha valaki nem jelenne meg kellő időben, abban a hivatalban, ahova megidézték, mennyire büntetnék meg.

Egész biztosan nem ötven dinárra ..

(s. j.)

Olaszországban mindenki gyanus

Külön testőrgárdát akarnak szervezni Mussolini védelmére — Meg akarják tisztitani a fasiszta párto a betolakodott elemektől — Beszüntették az összes ellenzéki lapokat Olaszországban — A fasiszta főtanács ülésén inditványozni fogják Mussolini valamennyi merénylőjének azonnali kivégzését — A cataloniai összeesküvés nemcsak a spanyol, hanem az olasz diktatura ellen is irányult

A francia közvélemény tarthatatlannak látja a francia-olasz viszonyt

Rómából jelentik: A fasiszta párt római szervezete kiáltványt bocsátott ki, amelyben megállapitja, hogy a bolognai merénylet elöidézői elnyerték méltó büntetésüket és a fasizmus ellenségei végre megtanulhatják, hogy milyen sors vár rájuk, ha nem szüntetik be a fasisztaellenes müködésüket. A legfelsőbb parancs — mondja a kiáltvány — hogy a rendet most helyre kell állitani és minden rendzavarástól tartózkodni kell.

A *Tevere* cimü lap azt az eszmét veti fel, hogy

alakitsanak Mussolini védelmére a fasizmus legmegbizhatóbb hiveiből külön testőrgárdát,

amelynek Mussolini személyes védelmén kivül az is feladata lesz, hogy

állandóan figyelemmel kisérje a fasiszta párton belül észlelhető mozgalmakat és ellenőrizze, hogy nem alakul-e olyan ellenzéki párt, amely személyes érdekből Mussolini ellen fordul.

Mussolini személyét mindentől óvni kell, mert ő a forradalom lelke és tőle függ Olaszország leendő nagysága.

A milanói és genuai ellenzéki lapok után egyébként

beszüntették valamennyi római ellenzéki lap megjelenését is,

igy betiltották a *Mondo*, a *Voce Republicano* és *Risorgimento* cimü lapokat. Az *Unita* és az *Avanti* tudósitójának pedig megtiltották, hogy nyilvános sajtótermékben megjelenjenek.

Egész Róma izgatottan várja a fasiszta nagytanács pénteki ülését, amelyen

Turati, a fasiszta párt főtitkára a fasiszta rendszer könyörtelen védelmét és a halálbüntetésnek visszamenő hatállyal való életbeléptetését fogja követelni. Inditványozni fogja ezenkivül a fasiszta párt tagjai névsorának szigoru és alapos revizióját, hogy ezáltal megtisztitható legyen a párt a betolakodott idegen elemektől.

Turati ujságirók előtt kijelentette, hogy a fasiszta nagytanács ülésén valamennyi Mussolini ellen intézett eddigi merénylet tettesének azonnali kivégzését fogják követelni, mert nincs szükség arra, hogy ezeket az ügyeket hónapokig tárgyalják és *a jogi formák is szükségtelenek. Akasztófára a bünösökkel* — mondotta — mert különben sohasem szakad meg az a lánc, amely az eddigi négy merényletet összeköti és amelyet egy jól kiépitett forradalmi szervezet tart a kezében. Ezt a szervezetet ki kell irtani és *a felbujtókat ki kell végezni.*

Bolognai jelentés szerint a Mussolini elleni merénylet ügyében inditott nyomozás még mindig nem tisztázta, hogy

Zamboni a maga elhatározásából kisérelte-e meg a merényletet, vagy pedig felbujtásra követte el tettét.

A Zamboni-család ismerősei kizártnak tartják, hogy a tizenhatéves fiu saját akaratából cselekedett, annál is inkább, mert a fiatal Zambonit szellemileg hátramaradott, csendes fiunak ismerték. Anteo Zamboni a merénylet előtt a bátyja fekete ingét lopta ki a szekrényből, *a revolver pedig, amellyel a merényletet elkövette, káplár bátyjáé. A fiatal merénylő* egy üveg konyakot is vett magához, amikor hazulról távozott, hogy bátorságot öntsön magába és órákig kóborolt az uccákon, amig megállapodott abban, hogy melyik helyen kisérli meg a merényletet. Édesapját, az öreg Zambonit általában nagy hazafinak ismerik Bolognában.

Franciaország erélyes fellépésre készül Rómában

Párisból jelentik: Az olasz fasiszták franciaellenes támadásai és az olasz sajtó kihivó magatartása *kormánykörökben is nagy ingerültséget keltenek* és a francia lapok egyöntetüen megállapitják, hogy

Franciaország nagyon erélyesen fog fellépni Rómában.

A *Matin* láthatólag inspirált cikkben foglalkozik a ventimigliai eseményekkel és szokatlanul erélyes hangon állapitja meg, hogy a francia rendőrség a fasisztaellenes olasz emigránsokat éppolyan szigoru ellenőrzés alatt tartja, mint a spanyol diktatura ellen törő spanyol emigránsokat, azonban

Franciaország nem mondhat le arról a tradicióról, hogy menedéket ne nyujtson menekülteknek.

A francia parlamentáris rendszer és az olasz fasizmus között áthidalhatatlan ellentétek vannak és a francia és olasz politika csak egy pontban hasonlit egymáshoz, abban, hogy *mindkét állam ragaszkodik nemzeti büszkeségének sérthetetlenségéhez.* A ventimigliai incidens és az ahhoz hasonló események állandó megismétlődése

már elviselhetetlenné teszi Franciaország és Olaszország viszonyát.

A baloldali sajtó hangsulyozza, hogy teljesen érthetetlen az olasz közvélemény magatartása és semmi sem indokolja azt az olasz álláspontot, amely a bolognai merénylet ódiumát Franciaországra akarja háritani. A *Volontaire* ebben az egyetlen mondatban süriti össze álláspontját:

— *Tisztelettel kérjük Olaszországot, hagyjon már egyszer békében bennünket.*

Olasz emigránsokat is letartóztattak Franciaországban

Párisból jelentik: A cataloniai összeesküvésről most már megállapitható, hogy az sokkal veszélyesebb volt, mint azt az első órákban hitték. A francia hatóságok bizonyitékokat szereztek arra nézve, hogy

az összeesküvő emigránsok nemcsak a spanyol diktatura, hanem az olasz fasizmus megdöntésére is törtek.

A nyomozás szálai Nizzába vezetnek és ott kutatnak Mazzia spanyol ezredes, a Cortez volt képviselője után, aki *az összeesküvést szervezte* és aki az összeesküvés leleplezése után nyomtalanul eltünt. A jelek szerint olaszokat is toboroztak az emigráns zászlóaljba és

a letartóztatott emigránsok között huszonnyolc olasz is van.

Mazzia ezredes állitólag abban állapodott meg az olasz emigránsokkal, hogy mihelyt Cataloniában eredményt érnek el, támogatni fogják az olaszokat abban, hogy megdöntsék a fasiszta uralmat. A rendőrségnek bizonyos iratok kerültek a kezébe, amelyekből megállapitható, hogy

a cataloniai lázadást november negyedikére tervezték

és szerdán már Barcelonában kellett volna a csapatoknak találkozniok.

Párisban egyébként két ujabb letartóztatás is történt A rendőrség letartóztatta *Mazzia* ezredes fiát, aki az összeesküvők anyagi ügyeit intézte A fiatal Mazzia az egyik legnagyobb párisi export-cégnél volt alkalmazva és ő irányitotta Pertignamba a pénz és fegyver küldeményeket. Szerdán távirat érkezett Mazzia cimére, a következő szöveggel:

— *Pénzküldemények beszüntetendők, puccskisérlet meghiusult.* Ez a távirat terelte a gyanut az ifju *Mazzira,* akit *letartóztattak.*

A cataloniai összeesküvőket párisi laktanyákban internálták és a politikai rendőrség erélyesen folytatja a nyomozást az összeesküvés ügyében. Az összeesküvők a fogházban sem törtek meg és vezéreik ott is lázitó beszédeket mondottak, miért is külön cellákban helyezték el őket.

Házkutatás bozeni német politikusok lakásán

Rómából jelentik: Bozenban és környékén több német politikus lakásán házkutatást tartottak. Ugyancsak házkutatás volt *a Fogelvende-nyomdában is, ahol a bozeni német lapokat állitják elő.* A *Corriere della Sera* szerint néhány bozeni német politikusnál sulyosan kompromittáló iratokat találtak, amelyekből megállapitható, hogy a három bozeni német lap szerkesztősége a déltiroli olaszellenes mozgalom gócpontja.

Newyorkban is rombolnak az olasz fasiszták

Newyorkból jelentik: Nagyrészt husz éven aluli

tüntető olasz fasiszták szerdán megtámadták a Newyorkban megjelenő antifasiszta lapok szerkesztőségeit és nyomdáit és azokat teljesen szétrombolták.

Erre a sorsra jutott a *Nuovo Mondo* és a *Martello* cimü antifasiszta lap szerkesztősége és nyomdája. A rendőrség több fasiszta tüntetőt letartóztatott.

Ujabb merényletterv Mussolini ellen?

Párisból jelentik: Olasz forrásból érkező hirek szerint

az olasz hatóságok állitólag ujabb Mussolini ellen tervezett merényletnek jöttek a nyomára.

A merénylőket Nizzából akarták átcsempészni Olaszországba, a terv azonban az olasz határőrség éberségé folytán meghiusult.

A fasiszták Tripoliszban is tüntetnek a franciák ellen

Tripoliszból jelentik: Olasz fasiszták benyomultak a francia konzulátus épületébe és

kényszeritették a francia konzult, hogy tüzze ki az olasz zászlót.

Benghasiban is megfenyegették a fasiszták a francia konzult.

Elfogták Mazzia ezredest

Párisból jelentik: A Pyreneus-hegységben fekvő Crats-de Malle községben

a rendőrség elfogta Mazzia ezredest, a katalóniai szeparatisták vezérét, aki az összeesküvést megszervezte.

A faluban a rendőrség igen sok municiót és gépfegyvert talált. Az összeesküvőknek Barrilac városban volt fegyverraktáruk és a határ közelében egy rádióállomásuk, melyet azért szereltek fel, hogy a fölkelésről hireket továbbitsanak.

A noviszadi szerb püspök

szenteli fel az uj adai görög keleti templomot

Vasárnap lesz az ünnepélyes templomszentelés

Adáról jelentik: Az adai görögkeleti templom felszentelését vasárnapra, november 7-re tüzték ki. A templomot a százötvenesztendős régi templom helyén *Popovics* Dáka noviszadi mérnök épitette. Az épitkezés másfél évig tartott és négymillió dinárba került. Az uj templom bizanci stilusu öt kupolás monumentális épület, amely egyike a legszebb görögkeleti templomoknak az egész országban.

A templomot *Csirics* Irenej noviszadi görögkeleti püspök fogja felszentelni és meghivták az ünnepségre *Trifunovics* Misa vallásügyi minisztert, *Alekszijevics* Mita BBB osztályfőnököt, *Petrovics* Milivoj bácskai főispánt, *Rajics* Szvetiszláv alispánt és *Vucsetics* Braniszláv szentai főszolgabirót, akik kilátásba helyezték megjelenésüket. *Csirics* Irenej püspök szombaton délután három órakor autón érkezik Adára. A falu határában bandérium várja és négyes fogaton viszik a templomba, ahol *Stepanovics* Jovan sztaribecsei főesperes fogadja a főpásztort. A püspök misét mond és áldást oszt. Este hat órakor esti misét celebrál a püspök, vasárnap reggel pedig ünnepélyesen felszenteli az uj templomot.

A templomszentelés után a püspök a plébánián fogadja a küldöttségeket, déli egy órakor pedig résztvesz a Hotel Szlogában tartandó banketten. Ezután a püspök látogatásokat tesz.

Az ünnepséget a szerb dalárda hangversenye fejezi be.

Önmérgezéssel akart megszabadulni apjától

Családi tragédia Novakanizsán

Szentáról jelentik: Novakanizsa közönségét egy izgalmas és bonyodalmas családi tragédia foglalkoztatja, melynek szálai még a háboru előtti időkbe nyulnak vissza.

Karlovics János hatvanhárom éves novakanizsai mészáros 1914-ben családjával Amerikába költözött. Felesége és két gyermeke, a most huszonnégy éves Pájó és huszonnyolcéves Ilonka 1914-ben visszatértek Novakanizsára és a magukkal hozott háromezer dollárból egy házat vettek a kanizsai főuccán. Karlovics 1924-ben szintén visszatért Amerikából és családját a lehető legnagyobb nyomorban találta: felesége eladta főuccai házát és a még megmaradt pénzből tengődtek. Leánya, aki időközben a budapesti Blaha Lujza szinházhoz szerződött és ott Szatmári Ilona néven aratott sikereket, visszatért anyjához és folytatta fényüző életét, amelyet Budapesten, mint szinésznő megszokott és amelyről nem tudott lemondani.

Az öreg Karlovics megtakaritott pénzén ekkor uj házat vett, amelyet felesége nevére iratott. Az asszony és leánya mikor sorsuk jobbra fordult, még pazarabbul bántak a pénzzel, amit Karlovics nem birt elviselni és emiatt napirenden voltak a civakodások a családban. *Karlovicsné nemrégiben 50.000 dinár kölcsönt vett fel*, melyet leányával csakhamar elköltött, mire ujabb 11.000 dinár adóssággal terhelte meg a házat. Mikor a veszekedések nem szüntek meg, Karlovics fiával különvált feleségétől és a ház alsó részébe költözött, mig az anya és leánya a felső lakásban maradtak.

Karlovicsné szerdán eltávozott hazulról és mikor visszatért, *leányát görcsökben fetrengve találta*, az asztalon pedig egy lábas tele tejjel, amely azonban vörös szinü volt. A leány, amikor a rendőrség megjelent a házban, azt mondotta, hogy apja, akitől a tejet kapta, *mérget kevert bele*. A rendőrorvos megállapitotta, hogy a tejben nagymennyiségü *szublimátot oldottak föl*. Karlovicsot és fiát, Pájót a rendőrség azonnal letartóztatta.

A mérgezési ügyben, mely Kanizsán óriási szenzációt keltett, csütörtökön *váratlan fordulat állott be*. Az orvosok megvizsgálták Karlovics Ilonát és megállapitották, hogy a leány *nincs megmérgezve*, amit megerősitett az is, hogy a *leány nem engedte elvégezni magán a gyomormosást*.

A rendőrség uj nyomozást kezdett és kihallgatták Karlovicsnét és leányát, akik a keresztkérdések sulya alatt megtörve, *bevallották, hogy a mérget ők keverték a tejbe, hogy Karlovicstól és fiától megszabadulljanak*.

A rendőrség Karlovicsnét és leányát letartóztatta és a hatóság félrevezetése, valamint rágalmazás miatt megindította ellenük az eljárást. Az ártatlanul meghurcolt Karlovicsot és fiát azonnal szabadlábra helyezték.

„A fasizmus uj fejezete kezdődik"

Mussolini beszéde a római fasisztákhoz

Rómából jelentik: A Palazzo Chigi előtt csütörtök délben nagy tömeg gyült össze, mely órák hosszat lelkesen éltette Mussolinit. A tömeg kivánságára a *duce* megjelent a palota erkélyén, intett a téren felállitott katonaság és milicia parancsnokának, hogy enegdjék a palotához a tüntetőket.

Mussolini rövid beszédben köszönte meg a fasiszták tüntetését. Beszédét igy fejezte be:

Most nem beszélni kell, hanem cselekedni; holnap meggyőződhettek róla, hogy a beigért tettek nem fognak elmaradni. A fasizmus uj fejezete kezdődik.

Mussolini a délután folyamán hosszasan tanácskozott a belügyminiszterrel, az igazságügyminiszterrel, valamint Turatival, a fasiszta párt főtitkárával a fasiszta rendszer hatályosabb védelmére tervbevett intézkedésekről.

Lényegesen redukálják a miniszteriumok számát

A kormány módositja a központi igazgatásról szóló javaslatot

Beogradból jelentik: A minisztertanács csütörtökön este ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a központi igazgatásról szóló törvényjavaslaton, amely már a parlament előtt fekszik, lényeges módositásokat eszközölnek.

A minisztériumok száma tizenegy lesz, illetőleg a miniszterelnökséggel tizenkettő, a törvényjavaslatban tervbevett tizenöt minisztérium helyett.

A minisztériumok közül a vallásügyi beolvad az igazságügyi minisztériumba, a postaügyi a közlekedésügyi minisztériumba, az erdőügyi a földmivelésügyi minisztériumba, a bányaügyi a kereskedelemügyi minisztériumba, az agrárügyi szintén a földmüvelésügyi minisztériumba. A szociálpolitikai és közegészségügyi minisztériumokat szintén egyesitik.

A bányászsztrájk miatt negyedmilliárd fontot vesztett az angol ipar és kereskedelem

Birkenhaed lord éles támadása Cook ellen

Londonból jelentik: Az angol bányászsztrájk, a lapok véleménye szerint, még mindig nem jutott kedvező stádiumba. A *Westminster Gazette* ugy tudja, hogy

a bányamunkások és a bányatulajdonosok között bizalmas, de nem hivatalos tárgyalások folynak,

melyek eredménye igen problematikus.

Birkenhaed lord, volt indiai alkirály éleshangu támadást intézett *Cook*, a bányászszövetség főtitkára ellen, akit azzal vádolt meg, hogy a világháboru alatt mindent elkövetett, hogy Anglia a háborut elveszitse. Cook — mondotta a volt indiai alkirály — most Moszkva őrjöngő szolgája, aki fel akarja robbantani a polgári társadalmat.

Liverpoolban *Runciman* képviselő a kereskedők és gyárosok egyesületében hosszabb beszédet mondott, melyben kimutatta, hogy

a bányászsztrájk miatt eddig 270 millió font sterling veszteség érte az angol ipart és kereskedelmet.

A lapok azt hiszik, a Trade Union vezetőségének sikerül *a bányászokat jobb belátásra birni*, akik hamarosan ismét felveszik a munkát hét és fél órai munkaidő mellett.

Sulyos vereséget szenvedett a republikánus párt Amerikában

A párt veresége meginga'ja Coolidge elnök pozicióját

Washingtonból jelentik: A kongresszusi választások végleges eredménye még mindig nem ismeretes, annyit azonban már meg lehet állapitani, hogy

Coolidge elnök pártja, a republikánus párt főleg a szenátusi választásokon sulyos vereséget szenvedett.

A reprezentánsok házában ugyan a szükséges 216 főnyi többséget már az eddigi eredmények is biztositják a repuklikánus pártnak, de ez a többség az előző parlamentben jóval nagyobb volt és annyi már is megállapitható, hogy

tizennégy republikánus kerületben a demokraták győztek.

A reprezentánsok házának 435 mandátuma közül hatvannak a sorsa még bizonytalan.

A szenátusi választásoknak már ismeretesek a végleges eredményei. Végeredményben

a szenátusban a republikánusok hét mandátumot vesztettek és ugyanennyit nyert a demokrata párt.

A szenátusban 48 republikánust, 47 demokratát és egy farmert választottak meg.

A republikánus párt legértékesebb kerületeit vesztette el és legnevesebb politikusait nem tudta behozni a szenátusba. *A demokraták különösen Newyork, Massasuchet és Missouri államokban arattak nagy győzelmet.*

Coolidge elnök szerdán este a Fehér Ház nagytermében fogadta az ujságirókat, akik egyöntetüen megállapitják, hogy az elnök sztoikus nyugalmát a választások eredménye sem zavarta meg. Politikai körökben biztosra veszik, hogy

a választások eredménye Coolidge pozicióját lényegesen meggyöngiti és az 1928. évi elnökválasztás győztese Smith, Newyork ujra megválasztott kormányzója lesz.

Általában nagy örömet kelt, hogy a választások folyományaképp a szesztilalomnak nemsokára vége lesz Amerikában. Bizonyos, hogy

a választók nagy többsége a száraz törvény megszüntetését kivánja.

Nyolc államban fölényesen győztek a demokraták, ez a nyolc állam tehát a szesztilalom ellen fog végérvényesen állást foglalni.

Állandó

soffőr-vizsgáztató bizottság fog müködni a vajdasági városokban

A vidéki alosztályok a noviszadi központ felügyelete alá tartoznak

A vajdasági autótulajdonosoknak, valamint azoknak, akik soffőrvizsgát akarnak letenni, már régi sérelmük, hogy állandó vizsgáztató bizottság csak Noviszadon müködik, amikor pedig időnként vidéken tartanak soffőr- vagy kocsivizsgát, az tetemes költséget jelent az érdekelteknek. A belügyminisztérium ezt a sérelmet kivánja orvosolni azzal a rendelettel, amely most lépett érvénybe. A rendelet szerint a jövőben nem csak Noviszadon, hanem a vidéki centrumokban is állandó soffőr-, illetve kocsi-vizsgáztató bizottság fog müködni. A központ ezentul is Noviszadon lesz, de ugy a Bánát, mint a Bácska több városában alosztályokat állitanak fel, amelyek önállóan ugyan, de a noviszadi központ felügyelete alatt fognak müködni.

A szabályrendelet szerint a noviszadi központ élén a rendőrfőkapitány áll, a központ tagjai három olyan gépészmérnök, akiknek legalább öt évi prakszisuk van. A vidéki alosztályokat szintén a rendőrfőkapitány, illetve szolgabiró vezeti, a tulajdonképeni vizsgákat pedig egy gépészmérnök és a központ egy kiküldöttje végzi.

Alosztályokat állitanak fel *Bánát területére:*

Kikindán, ide tartozik a kikindai járás, Jasa Tomics, Nova-Kanizsa és a novakanizsai járás.

Becskereken, ide tartozik a becskereki járás, Novibecsej, a novibecseji járás.

Pancsevón, ide tartozik a pancsevói járás, Kovasica és Kovin.

Vrsacon, ide tartozik a vrsaci járás, Belacrkva, a belacrkvai járás, Alibunár.

A Bácska területén:

Noviszadon, ide tartozik a noviszadi járás, Titel, titeli járás, Zsabalj, a zsabalji járás, Bácska-Palánka és a palánkai járás.

Szubotican, ide tartozik Szubotica város területén kivül még Topola és a topolai járás.

Szomborban, ide tartozik a szombori járás, Apatin, az apatini járás, Odzsaci, az odzsaci-i járás, Kula és a kulai járás.

Szentán, ide tartozik a szentai járás, Sztarakanizsa, a sztarakanizsai járás, Sztari-Becsej és a sztari-becseji járás.

A Baranya területén:

Dárdán, ide tartozik a dárdai és a batinai járás.

Az alosztályok, ha elég jelentkező akad, tizenöt naponként tartanak soffőr- illetve autó-vizsgát. A vizsgákról az alosztály ideiglenes igazolványt és számot ad ki, mig előterjesztésére a noviszadi központ meg nem küldi a végleges igazolványt. Akik vizsgázni akarnak, akár irásban, akár személyesen jelentkezhetnek, kérvény benyujtása nem kötelező.

BI-OXYNE 3 NAPIG FEHÉR FOGAK FOGPOR, KENŐCS SZAPPA

HIREK

A halál kaszárnyája

Páris, október

Ma az *Invalides*-ben jártam, Páris legnagyobb hadtörténelmi muzeumában, ahol Napoleon siremlékét és a francia gloire más diadalmas slágereit őrzik. Végig, a gyönyörü sugáruton, amely a *muzeum* kapujáig vezet, szobrok állanak. *Joffre, Fox* és a többiek, gukkerrel a kezükben, *hősi pózban.*

Az uj mithosz már elindult, de ezek a győzők lényegesen praktikusabbak *Homeros* félisteneinél, mert a világháboru »legendás« vezérei nem estek el a becsület mezején, sőt mé„ a hajuk szála sem görbült meg, memoárokat irnak, *amelyekből* kiderül, hogy ők titokban még többet tettek a haza érdekében, mint azt a laikus hadseregszállitók gondolják. Ma a marsaloknak van a legirigyeltebb dolguk Franciaországban, csak ülnek a dicsőség mézesköcsöge mellett és micsoda jó érzés lehet egy ilyen veteránnak, végigautózni a róla elnevezett Avenüen, vagy Boulevardon? Ugyanakkor, amikor *Verlaine*, vagy *Baudelaire* már nem tehetné és nem tehette bizony életében ...

Sorra jártam a hullaszagu termeket. A vér és a halál apoteózisa mindenütt.

A legimpozánsabb és leghatásosabb kétségtelenül a Napoleon-csarnok. Neki itt főhely jutott, hisz a gyüjtemények java, sőt oroszlánrészét neki köszönheti a muzeum. A napoleoni hadjáratok gazdag kollekcióját. Bizonyára megérte a nagy korzikainak azért a kis gyujtogatásért, amellyel lángba boritotta Európát és az egész világot, hogy most ilyen finom palotába szállásolta el a hálás utókor. Vasár- és ünnepnapokon eljön megbámulni egy csomó idegen, szerelmes párok a Napoleon sirnál adnak randevut egymásnak és a hős gyomrán legalább *husz* métermázsás márványtömb fekszik, hogy ja, meg ne ugorhasson, még a feltámadáskor se.

A kápolnában egyszerü koporsó, ebben nyugodott Szent Heléna szigetén. Mellette üvegbura alatt a halotti maszk, az utolsó grimasz, ami az ajkára fagyott. Az egészet lila fényben szószolták fel, hogy minél hatásosabb, minél hátborzongatóbb legyen.

A kápolna előtt egy Citroen autó áll. A falban csinos márványtábla, amelynek szövegéből kiderül, hogy az autónak semmi köze Napoleonhoz, ellenben annál több *Andre Citroennek* (kinek neve legyen áldott!) a világháboru dicsőséges befejezéséhez. Mert a nagy autógyáros mellékelt terméke segitette elő *az 1918-iki hires frontáttörést.*

Erre volt jó a háboru, hogy lélektani reklámot csapjon a Citroennek.

A zászlóterembe csak kalaplevéve szabad belépni. *Wagram, Austerlitz, Moszkva* és vér, vér, vér, amerre nézek. Egy óriási freskó: *szuronyroham.* Ágyuk, rohanó lovak, haldoklók itt és az előtérben a müvészi pillanat, amikor az ellenséges katona hátán jön ki a felbőszült szurony. És körösköril tépett kabátok, lyukas dolmány, amelyet golyó ütött át. A dolmány megmaradt, a sziv, amely alatta dobogott, elrothadt már régen. A fal mellé török, kések, ágyuk és más szuró-vágó szerszámok, amelyekkel a legcélszerübben lehet kiforditani az ember belét. Az ablakban, diszkrét világitásban, bikanyaku generálisok mellszobrai és felettük a vérben uszó lobogók.

Ó, itt láttam, itt értettem meg: *az élet egy rongy, a legutolsó, a legnyomorultabb!* Csak megdögölni lehet még szépen és stilusosan és ölni! Beleereszteni a kést a másik hátába, az anyját neki! Miért jött a világra!

Kell lázitóbb pacifista propaganda?

Ide, ide jöjjön minden melles legény, *aki olyan nagy hühót csap abból, hogy a világon van!*

Kár, hogy nem teljes ez a muzeum. Ez a kollekció. Itt kellene őrizni az első kőbaltát is, amellyel először ölt az ember. Igy legalább szemléltetően le lehetne vezetni *az emberiség fejlődését,* az első primitiv gyilkosságtól a srapnelig és a gépfegyverig.

A legmeghatóbb azonban a *Waggon Lits* luxuskocsija, amelyben — *mint azt* a kis táblácska megmagyarázza — *Fox* marsall utazott a frontra Franciaország legválságosabb napjaiban és sikerült is ezzel az uttal megmentenie a helyzetet. A kocsiban semmit se változtattak. A fotölyök, a pezsgős üvegek, a térképek *ugy* állanak, mintha csak most hagyták volna el őket. *A történelmi levegő* érzik ebben a dohos, oszlásnak induló kupéban. A folyosón fényképek és az illemhelyen, a tükör fölött egy selyemszalagos, fonnyadt *koszoru.* Beszédes miliö!

Ennél többet én se tudnék mondani a dicsőségről...

Tamás István

*

— **A bácskai főispán Beogradban.** *Szomborból jelentik:* Petrovics Milivoj bácskai főispán és Bikár Mirkó szombori főszolgabiró fontos hivatalos ügyek elintézésére Beogradba utaztak.

— **Bácsmegye közigazgatási bizottságának ülése.** Szomborból jelentik: Bácsmegye közigazgatási bizottsága november 10-ikén délelőtt 10 órakor ülést tart. Az ülés legfontosabb pontja a jövő évi utépitési program megállapitása.

— **Pribicsevics Szvetozár népgyülést tert Becskereken.** Becskerekről jelentik: November 14-én a Pribicsevics-féle független demokrata-párt nagygyülést tart Becskereken. A népgyülésen résztvesznek Pribicsevics Szvetozár, dr. Krizman Hinko horvát, dr. Pivko Ljudevit, dr. Boskovics Dusán és Zsivanovics Voja képviselők. Pribicsevics népgyülése lesz ebben az évben az első politikai népgyülés Becskereken.

— **Bezdáni küldöttség Trifkovics házelnöknél.** Beogradból jelentik: Nikolics Aurél bezdáni községi jegyző, tiszteletbeli *főszolgabiró* és Lovas Ignác községi biró vezetésével népes küldöttség kereste fel Trifkovics Márkó házelnököt. A küldöttség megköszönte Trifkovicsnak, hogy intervenciójára Bezdán község az elvett földek maximumát visszakapta.

— **Palánkára helyezték a becskereki járási tanfelügyelőt.** Becskerekről jelentik: A közoktatásügyi miniszter Prica Dusán becskereki járási tanfelügyelőt Palánkára helyezte át és utódjául kinevezte Petrovics Vásza vrsaci polgáriskolai tanárt.

— **Lloyd George sulyos beteg.** Londonból jelentik: Lloyd George tüdőgyulladásban sulyosan megbetegedett és orvosainak véleménye szerint hetekig fog tartani, amig elhagyhatja a betegszobát.

— **Az ügyvédi kamara panaszkodik az ügyvédek sulyos megadóztatása miatt.** Noviszadról jelentik: A noviszadi ügyvédi kamara beadvánnyal fordult a jövedelmi adókivető bizottsághoz, amelyben elpanaszolja, hogy az ügyvédek megadóztatását 1925-re ötszáz százalékkal magasabbra javasolták, mint amennyit 1924-ben fizettek. A panaszirat kiemeli, hogy 1924-ben aránytalanul magasan voltak megadóztatva az ügyvédek és ha meg is hagynák az 1924. évi adókivetést, akkor is elviselhetetlenek volnának az adók, mert 1924-ben negyven százalék rokkant-adót és *husz* százalék kamarai illetéket kellett fizetniök, amit előzőleg nem fizettek. A törvény megállapitja, hogy a jövedelmi adónál az állami illetékeken kivül más adókat nem szabad felszámitani. Ezt a pénzügyigazgatóság figyelmen kivül hagyja. Az ügyvédi kamara megállapitja még, hogy a biráskodás megdrágult és továbbra is *vontatott,* ugy hogy egyedül a felebbviteli biróságnál négyezer elintézetlen per van és ha évente nyolcszázat intéznek el, akkor öt év kell, amig a hátralékokat feldolgozzák. Végül megállapitják, hogy csak a vajdasági és a horvátországi ügyvédeket sujtják ilyen **különleges adókkal.**

— **A petrovoszelóiak visszaveszik az árvizkárosultaknak gyüjtött adományokat.** Petrovoszelóról jelentik: Petrovoszelón az árviz után gyüjtőbizottság alakult, amely három és fél vagon gabonát és tizezer dinárt gyüjtött az árvizkárosultak részére. Az összegyüjtött gabonát a bizottság azzal adta át az árvizkárosult vidékek kormánybiztosának, dr. Nenadovics Jovánnak, hogy az adományozóknak az az óhaja, hogy ők maguk osszák szét a segélyt, a kormánybiztos által megjelölt nélkülözőknek. A kormánybiztos azt kivánta, hogy az összegyüjtött gabonát szállitsák be a közös raktárba. A gyüjtőbizottság később küldöttséget menesztett dr. Nenadovicshoz, de a kormánybiztos nem engedett és kijelentette, hogy ez a részleges elosztás kivihetetlen. A bizottság erre az adományozókhoz fordult azzal a kérdéssel, hogy mi történjék az adományokkal. Az adományozók nagy része most azt az óhaját fejezte ki, hogy a község az összegyüjtött holmikat adja el és abból létesitsen alapot a szegény gyermekek felruházására. Azok, akik ehhez nem járulnak hozzá, adományaikat visszakapják.

— **A szuboticai Sakk-kör közgyülése.** A szuboticai Sakk-kör vasárnap délután három órakor saját helyiségében rendkivüli közgyülést tart, amelynek tárgysorozatán *több fontos ügy szerepel.*

— **Hivatalos hatalommal való visszaélés miatt elitéltek egy szuboticai rendőrt.** Noviszadról jelentik: A szuboticai *törvényszék március 15-ikén három napi* elzárásra itélte Miklosics Béla szuboticai rendőrt, mert az 1924 április 1-én bekisérte Sztanirivovics Sztoján katonai őrmestert és a fogdában bántalmazta. A felebbviteli biróság szerdán jóváhagyta az itéletet, amely jogerőssé vált.

— **Nemzetgyalázásért öt napi fogház.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék január 23-ikán három napi fogházra itélte Csip Liza sztarifutaki napszámosnőt, aki egy veszekedés alkalmával nemzetgyalázást követett el. A felebbviteli biróság jóváhagyta az itéletet.

— ***Fizetésrendezést kérnek a munkásbiztositó pénztári hivatalnokok.*** Noviszadról jelentik: Az Országos Munkásbiztositó Pénztár igazgatósága vasárnapi ülésén elhatározta, hogy november 5-ikén Glaser Milán vezérigazgató vezetésével küldöttséget meneszt a szociálpolitikai minisztrehez. A küldöttség megkéri a minisztert, hogy a pénztári tisztviselők számára emelje fel a lakbér helyett folyósitott helyi pótlékot, mert a tisztviselők nem tudják a helyi pótlékból a magas lakbéreket fizetni.

— **Kritikus a japán császár állapota.** Londonból jelentik: Tokióból érkező jelentés szerint a japán császár állapota kritikusra fordult.

— **Halálra rugta a ló.** Noviszadról jelentik: Mrakovics Vasziljev csortanovci-i 15 éves inast egy megvadult ló fejberugta. A fiut beszállitották a noviszadi kórházba, ahol szerdán meghalt.

— **Halálozás.** Szomborból jelentik: Mázics Radoszláv nyugalmazott ezredes Szomborban elhunyt. Holttestét csütörtökön temették el óriási részvét mellett.

— **Uj vegyészdoktor.** Heumann Jolánka, Heumann Mór szuboticai könyvkereskedő leánya Németországban a göttingeni egyetemen vegyészmérnöki oklevelet nyert s vizsgadolgozata alapján a világhirü egyetemen vegyészdoktorrá avatták.

— **Ifju Rácz György biróküldési kérvénye a semmitőszék előtt.** Noviszadról jelentik: A szuboticai törvényszék átirata ifju Rácz György biróküldési kérvénye ügyében csütörtökön délelőtt érkezett meg Noviszadra a semmitőszékhez, ahol Dimsics Alekszander elnök az ügyet Depics Vaszilie semmitőszéki birónak osztotta ki. A kérvény ügyében még dr. Jocics Milorád főállamügyész is javaslatot fog tenni, amelynek megtörténte után, esetleg még ezen a héten a semmitőszék tanácsa fog a kérvény sorsa felett dönteni.

— **Gyerekek, tornásszatok!** A *Bácsmegyei Napló* vasárnapi száma 28 oldalon jelenik meg gazdag és érdekes tartalommal. A vasárnapi szám Orvosi dolgok rovata a gyerekek testedzésével foglalkozik s szakszerüen és érdekesen irja meg, hogy miért fontos a kisfiuk és leányok testedzése s miképen kell őket tornásztatni. A cikket *minden szülőnek* el kell olvasni. A vasárnapi szám tartalma egyébként is általános érdeklődésre tarthat számot. A melléklet gazdag tartalmából ki kell emelni Baedeker tárcáját, Kosztolányi Dezső szines rajzát a házasságközvetitőről, Benedek Rózsi cikkét: *Mit kell tudni a háziasszonynak?* A riportok közül kiemeljük Grob Imre cikkét: A cseka halálpincéjétől a kényszermunkatáborig, közöljük egész terjedelmében Rodics Rafael becskereki érsek pásztorlevelét, amely miatt a becskereki kulturharc folyik. Novellák, versek, állandó rovatok teszik teljessé a vasárnapi számot. Minden példányhoz mellékeljük a Filkó és a Habos Torta cimü lapokat s Forró Pál uj regényének, a Lohengrin kisasszony-nak harmadik folytatását.

— **Sikkasztó elektrotechnikus.** Noviszadról jelentik: Protics Mirkó, 1924 februárjában több mezőgazdasági gépet adott át Welber Dezső elektrotechnikusnak eladás céljából. Welber a gépeket eladta, de a pénzzel nem számolt el, hanem elsikkasztotta. A noviszadi biróság Welbert *három hónapi fogházra itélte.*

— **A bősz ökör.** Noviszadról jelentik: Wilper György bácskanovoszelói tizenhét éves béres egy ökörre ugrott fel és lovagolni akart rajta. Az ökör ledobta és Wilpernek eltörött a karja. Beszállitották a noviszadi kórházba.

— **Kantonban megszigoritották az angol áruk bojkottját.** Pekingből jelentik: Kantonban az angol áruk bojkottját megszigoritották. A kormány külön hivatalnokokat tart, akiknek az a kötelességük, hogy üzletekben kutassanak angol áru után. Ha valamelyik üzletben tiltott árut találnak, az üzletet becsukják és az árut minden ellenszolgáltatás nélkül elkobozzák.

— **A bukaresti lapoknak nem szabad irni Mária román királyné amerikai utjáról.** *Bukarestből jelentik:* A román kormány szigoru cenzurát léptetett életbe, hogy megakadályozza azt, hogy a lapok tendenciózus rosszakaratu hireket közöljenek Mária román királyné amerikai utjáról.

— **Tanitói kinevezések.** Becskerekről jelentik: A közoktatásügyi miniszter Probojcsevics Jelisaveta óvónőt kinevezte Petrovics Vásza vrsaci polgári ismovics Ljubica tanitónőt pedig Bánátski Arangyelovácra tanitónőnek.

— **Változások a noviszadi pénzügyigazgatóságnál.** Noviszadról jelentik: A pénzügyminiszter Pintár Milán főellenőrt kinevezte a noviszadi pénzügyigazgatósághoz inspektornak. Dolga Mitát, a noviszadi pénzügyigazgatóság számvizsgálóját, akit röviddel ezelőtt Novibecseire pénzügyigazgatósági főnöknek neveztek ki, Dolga Mita kérésére a miniszter visszahelyezte a noviszadi pénzügyigazgatósághoz. Matt Dona noviszadi pénzügyigazgatósági adófőtiszt, akit a pénzügyminiszter már régebben Odzsacira az ottani pénzügyigazgatósági kirendeltség főnökévé nevezett ki, november 1-én elfoglalta állását.

— **Korlátozták a nyugdijasok vasuti kedvezményét.** Beogradból jelentik: A közlekedésügyi miniszterium rendeletet adott ki a vasutigazgatóságoknak, amelylyel mindazoktól a nyugdijasoktól és özvegyektől, akiknek bejegyzett cégük van, megvonja az ötvenszázalékos vasuti utazási kedvezményt.

— **A Lifka-mozi megnyitása.** Szerdán este nyilt meg a Lifka-mozi, amely átalakitva, megnagyobbitva, minden várakozásnak megfelelt. Az előadást Komor Mihály ujságiró szerb és magyar nyelvü érdekes és lebilincselő prológusa vezette be. Utána a katonazenekar nyitányt játszott, amelynek végeztével kezdetét vette a nivós mozielőadás.

— **Felmentették a sikkasztással vádolt birósági szolgát.** Szomborból jelentik: A szombori törvényszék dr. Skrabaló-tanácsa pénteken tárgyalta Zsifkovics Dragomirnak, a szombori törvényszék volt szolgájának bünügyét. A vádirat szerint Ankics Emil, a pénzügyigazgatóság pénztárnoka egy alkalommal kilencezer dinárral többet adott át Zsifkovicsnak, a birák fizetése cimén, mint amennyi járt volna, de amikor a hiányt észrevette, a szolga már elment. Zsifkovics tagadta, hogy többet kapott volna és a biróság a bizonyitási eljárás befejezése után, bizonyitékok hiányában fel is mentette a vád alól.

— **Halálozás.** Kiskunhalasról jelentik, hogy ott elhunyt gosztonyi és mesterházai Mesterházy Imre volt apatini járásbirósági végrehajtó. Az elhunytat, a kiben Mesterházy Ambrus ujságiró atyját gyászolja, csütörtökön temették el nagy részvét mellett.

— **Tüzoltófelszerelések kiállitása Somborban.** Szomborból jelentik: A Bácsmegyei Tüzoltó-Szövetség november 15-től 20-ig tüzoltó felszerelésekből kiállitást rendez Szomborban.

— **A szombori önkéntes tüzoltók uj parancsnoka.** Szomborból jelentik: A szombori önkéntes tüzoltóegyesület pénteken közgyülést tartott, amelyen Vil Ede főparancsnok lemondásával megüresedett főparancsnoki tisztségre Cvejánov György helyettes polgármestert választották meg.

— **Tolvaj asszony.** Szomborból jelentik: Kugl Erzsébet bezdáni asszonyt különböző lopások miatt a csendőrség letartóztatta. Átadták a szombori ügyészségnek.

— **Fegyelmit kapott, mert a magyar követségnél szolgált.** Noviszadról jelentik: Hegyi József noviszadi titkos rendőr ellen Báics Luka városi bizottsági tag fegyelmi feljelentést tett, mert Hegyi József nyugdijaztatása után a beogradi magyar követségnél szolgai állást vállalt. A városi közigazgatási bizottság fegyelmi tanácsa szerdán kezdte meg a fegyelmi ügy tárgyalását, de nem fejezhette be és a tárgyalást elhalasztották.

— **A segédek harca.** Petrovoszelóról jelentik: Szvircsev Sztoján kereskedősegédet az uccán megtámadták Gáity Ozren és Topálszki Bózsó segédek és mielőtt Szvircsev védekezhetett volna, bottal több ütést mértek a fejére és az arcára. Szvircsev a fején és arcán sulyos sérülést szenvedett. A rendőrség meginditotta az eljárást az uccai támadók ellen.

— **A Letopisz legujabb száma.** Noviszadról jelentik: A Matica Szrpszka folyóiratának legujabb száma 224 oldalon diszes kiállitásban és magas szinvonalon álló tartalommal jelent meg. A Letopiszban dr. Szlankamenác Prvos, Sztefánovics Szvetiszláv, dr. Szávics M. Jován, dr. Taszics Gyorgye, Paresanin Ratko, Drugi Vladoszláv, dr. Szavkovics Ljubomir, Kordics Szimisa, Löhl-Albala Paula, dr. Szekulics Izidor, dr. Milánkovics Milutin, dr. Kirilovics Dimitrije, Vulovics Danilo, dr. Petrovics Milán, dr. Szevics Milán, Markovics Radoszláv, Jaksics Milutin, dr. Jeremics Riszto és mások irtak értékes cikkeket.

— **A haragosok bosszuja.** Becskerekről jelentik: Holzner Ferenc begaszentgyörgyi vendéglőjében tartózkodott kedden Keip Pál begaszentgyörgyi lakos. Csendesen iddogált az egyik asztalnál, amikor egyik ismerőse kihivta az uccára. Az uccán már várták régi haragosai, Brittisch József és Pimp Péter, akik mihelyt Keipet meglátták, neki ugrottak, a földre teperték és véresre verték. Keipet életveszélyes sérüléseivel beszállitották a becskereki közkórházba, Brittisch és Pimp ellen pedig a csendőrség meginditotta az eljárást.

— **A Színházi Élet** uj száma a szokott gazdag tartalommal jelent meg. Érdekes illusztrációk, regények, riportok, szépirodalmi cikkek és gazdag rovatok teszik változatossá az uj számot, amely darabmellékletül Kelemen Viktor »Gól« cimü uj vigjátékát közli. A Színházi Élet a Literária árusitóinál kapható.

— **Megbocsájtott bántalmazójának.** Noviszadról jelentik: Evetovics Dusán noviszadi lámpatisztitó 1923 szeptember 9-én egy forrasztó készülékkel fejbevágta Sztankov Milánt, aki sulyosan megsérült. A noviszadi törvényszék szerdán megszüntette az eljárást, mert a sérült nem kivánta Evetovics megbüntetését.

— **Tolvaj cipészinas.** Noviszadról jelentik: Ujhelyi Károly csurogi bőröndös kedden délelőtt egy pillanatra elhagyta üzletét és amikor visszajött, a kézipénztárból ezer dinár hiányzott. A csendőrség kinyomozta, hogy a lopást egy fiatalkoru cipészinas követte el, aki az üzletben volt vásárolni, de mert ott senkit sem talált, a kedvező alkalmat lopásra használta fel. A tolvaj ellen meginditották az eljárást.

— **Szubotical festőmüvész kiállitása Zagrebban.** Lenkei Jenő szuboticai festőmüvész a jövő hónapban kiállitást rendez Zagrebban. A kiállitáson, amely az Ulrich-szalonban lesz, Lenkei közel száz képpel szerepel.

— **Meghalt Müller Kálmán magyar egyetemi tanár.** Budapestről jelentik: Csütörtök délelőtt tiz órakor a Payor-szanatóriumban meghalt báró Müller Kálmán egyetemi tanár, volt főrend. A hetvennyolc éves kiváló klinikusnak több munkája jelent meg, amelyek az orvosoknak még ma is kézikönyvül szolgálnak.

— **1930-ban világkiállitás lesz Berlinben.** Berlinből jelentik: A német birodalmi Werkbund az idei közgyülésen tudvalevőleg ugy határozott, hogy 1930-ban nemzetközi kiállitást rendez Berlinben. A terv a megvalósulás stádiumába jutott, amennyiben a városi tanács hozzájárult és kimondta, hogy Witzleben környékén négyszáz hold területet bocsát rendelkezésre, amely a Grunewald felé kibővithető. A birodalmi belügyminiszter is kilátásba helyezte az állam pénzügyi támogatását, ugyszintén a porosz államkormány is hajlandó a költségekben részesedni. A városi tanács a Werkbund vezetőségével egyelőre csupán nemzetközi épitészeti kiállitás rendezésére gondol, ez a terv azonban természetesen rendkivül kibővülhet, ugyhogy belevonják az iparmüvészetet és egyes iparágakat. Ezek az érdekeltségek is rokonszenveznek a világkiállitás tervével, sőt már meg is indultak a tárgyalások az egyes iparágak és a birodalmi tényezők között.

— **Holtpontra jutott a nyomozás a becskereki vasuti kasszarablás ügyében.** Becskerekről jelentik: A becskereki törvényszék vádtanácsa kedden elrendelte Cuberka Alekszandar vasuti pénztáros szabadlábra helyezését. Cuberkát azzal gyanusitották, hogy ő követte el a becskereki begaparti állomáson történt nyolcszázezer dináros kasszarablást. A nyomozás semmi bizonyitékot nem produkált a pénztáros ellen és minthogy időközben a Pancsevón letartóztatott Ács Géza volt vasuti tisztviselőt is letartóztatták, mert alibit bizonyitott, az ügy holtpontra jutott és a hatóságok teljesen tanácstalanul állnak a rejtélyes betöréssel szemben.

— **A Tolnai Világlapja** legujabb száma az érdekes cikkek és aktuális illusztrációk hosszu sorát tartalmazza. A lap szokott értékes mellékleteivel 12 dinárért kapható a Literária árusitóinál.

— **Husmérgezésben megbetegedett egy nyolctagu család.** Szomborból jelentik: Dr. Petrovics Milenkó megyei tiszti főorvos jelentést kapott, hogy Tovarisevó községben egy nyolctagu család gyanus körülmények között megbetegedett. Dr. Petrovics főorvos dr. Schmidt Ádámot, a bakteorológiai intézet vezetőjét küldte ki, hogy tartson vizsgálatot. Dr. Schmidt megállapitotta, hogy husmérgezés esete forog fenn, mire vizsgálatot inditott aziránt, hogy honnan származik a romlott hus. Kiderült, hogy a hust Braun Péter hentesüzletében vették. Dr. Schmidt nyomban bezáratta a hentesüzletet, mert megállapitotta, hogy Braunék husfeldolgozó műhelye nem felel meg a közegészségügyi törvény **követelményeinek.**

— **Az európai vasutakat közös igazgatás alá akarják venni.** Londonból jelentik: Az európai vasutügy tanulmányozására kiküldött népszövetségi bizottság kedden tartotta Londonban első ülését, amelyen francia, angol, olasz, német, jugoszláv, csehszlovák és más delegátusok vettek részt. A német delegáció határozati javaslatot terjesztett be, amelyben inditványozta, hogy helyezzék az európai vasutakat a Népszövetség égisze alatt közös igazgatás alá. A javaslatot külön albizottságnak adták ki tanulmányozás céljából.

— **Bemutató a szuboticai Népkörben.** Szombaton mutatják be a szuboticai Népkör szinpadán »A nóta vége« cimü kitünő operettet. A főszerepeket a legjobb szuboticai mükedvelők játszák. Az előadást vasárnap megismétlik.

— **Felakasztotta magát egy bajmoki gazdálkodó.** Bajmokról jelentik: Bosnyák Mátyás jómódu gazdálkodó kedden délután lakásán felakasztotta magát. Tettének oka ismeretlen.

— **Kegyelem a frankhamisitóknak és az emigránsok hazatérése.** Londonból jelentik: A Daily Telegraph párisi tudósitójának értesülése szerint a magyar kormány azzal az ajánlattal fordult a francia kormányhoz, járuljon hozzá Windischgrätz herceg és a frankhamisitási ügy többi elitéltjének megkegyelmezéséhez, amivel szemben a magyar kormány beleegyezését adja, hogy a külföldön élő magyar radikális és szociálista emigránsok visszatérhessenek Magyarországra és visszakapják lefoglalt vagyonukat. Párisi jelentés szerint a párisi magyar követség a leghatározottabban megcáfolja az angol lapnak ezt a hirét. Mint Budapestről jelentik, az angol és francia sajtóban elterjedt hirekkel kapcsolatban illetékes helyen kijelentették, hogy a magyar kormány sem közvetve, sem közvetlenül sehol sem érdeklődött az amnesztia kérdéséről és senkivel ebben az ügyben nem folytatott tárgyalásokat.

— **Winterry,** a Szuboticán is jól ismert grafológus és pszichoanalitikus jövő héten Szrbobranba és Molra érkezik, ahol grafológiai elemzéseket ad.

— **Szerencsétlenség munka közben.** Kiss János szuboticai napszámos szerdán VII. kör Szretna-ulica 18. számu lakásán munka közben baltával levágta jobbkeze hüvelykujját. Sérülését a mentők kötözték be.

— **Leégett tanya.** Gajdobráról jelentik: Reitter Ádám földbirtokos paragovai tanyáján hétfőn éjjel tüz ütött ki, amely az egész tanyaépületet elhamvasztotta. A kár 200.000 dinár.

YES porcellánpuder egyedüli a világon, mely a pórusokat nem tömi el.

Kraljevbregi pezsgő a vezető márka!

— **Orvosi hir.** Dr Marton Sándor orvos rendeléseit november elsején Malidjoson megkezdi.

Urinök figyelmébe! Szinte lehetetlen olcsó árban készülnek angol és francia munkák elsőrendü kivitelben. Weinert női divatszalonjában. I., Paje Kujundžića 22. 8062

Rádióamatőrök!

Uj költségmegtakaritás!

EGY „IKA“ kombinált áramátalakitóval bárki otthon töltheti **fütő- és anodaccumulátorát** a váltakozó áramu világitási vezetékről!

Ára din. **895·—**

Beszerezhető:

ÁLTERNO

MŰSZAKI VÁLLALATNÁL

Kr. Petra 26. NOVISAD Telef. 414.

A legnagyobb rádiókészülék és alkatrészraktár. 7842

Viszonteladóknak nagy árengedmény!

SZINHÁZ

Szinházi apróságok

Ha az énekesnő bereked... — A hazafias francia szinesznő — Az egyfejü és kétfejü sas diadala

Érdekes pör játszódott le a párisi törvényszéken népes közönség előtt, mert a pör szereplői mind ismeretesek.

Alphonse Franck, a VII. Edward szinház igazgatója nemrégiben tagjai sorába szerződtette Yvette *Guilbert*-t, a világhires szinésznőt, az föl is lépett egy darabban, néhány románcot énekelt nagy sikerrel.

A siker egyre növekedett. De egy napon *Yvette erősen meghült, nem énekelhetett,* ezért a románcokat egyszerüen csak elmondta. *Erre a darab sikere alább hanyatlott, napról-napra gyöngült,* mig a diva meghülése tartott, ugyhogy a szinigazgató végül is kénytelen volt levenni a darabot a játékrendről, a szinésznővel kötött szerződést pedig felbontotta.

Most az ügyet a törvényszékhez vitte ügyvédje, Albert *Clemenceau* utján aki a »Tigris« testvéröcese, *75 millió frank kárpótlást kérvén Yvette Guilbert-től.*

Yvette Guilbert ügyvédje azt állitotta, hogy a nátha vis major, az alperes meghülése ellenére is föllépett és elmondta a románcokat, azonkivül Yvette Guilbert nem a hangjával énekel, hanem arcjátékával.

Az ügyvédek beszédei után maga Yvette *Guilbert* is beszélni akart s a közönség, mely annyira megtöltötte a hallgatótermet, mint egy szinházat, már várta, hogy a csodálatos *diseuse* hangját hallja, de a tapintatos elnök lebeszélte erről a szándékáról. Erre Yvette Guilbert hermelinnel ékes kabátjába burkolózva eltávozott.

A furcsa pörben a közeli napokban lesz itélet.

*

Egy francia szinésznő, ki most Amerikát járja, furcsa módon akar használni hazájának.

Tekintve, hogy a frank romlik, elhatározta, hogy *ezután öt évig nem hord se harisnyát, se kalapot, hanem azt az összeget, melyet erre szánt volna, egyenesen befizeti az államkincstárba.* Nem jelentéktelen summa, tekintve, hogy az a szinésznő egyik legfényesebben öltözködő szinpadi csillag.

Most már attól lehet tartani, hogy a frank továbbzuhanása esetén a jeles müvésznő egyéb ruhadarabjaitól is megválik. Hajdan, a tizenkilencedik század regényes idejében a hon szebblelkü hölgyei ékszereiket vitték oda a haza oltárára, illetve az államkincstárba. Ma csak a ruháikat adják oda.

Ez egyszerübb, olcsóbb, modernebb és — *reklámnak is jobb*

*

Bécsben a Burgtheaterben, a régi udvari szinházban nagy sikerrel játszák Rostand *Sasfiókját.* Bemutatóját több év óta halogatták, ami érthető is. Ennek a drámának az éle a régi osztrák szellem ellen irányul, itt fordul elő az a hires sor, hogy: »*Az osztrákok megfutottak*«.

Az osztrák nemzeti párt minden követ megmozgatott, hogy a darab előadását lehetetlenné tegye. Sajtója félreverte a harangokat s a lárma ma sem ült el egészen.

A *Deutschösterreichische Tageszeitung* fölháborodással látja, hogy *dugáruként csempészték be azt a darabot, melyet annakelőtte nyiltan és méltatlankodva utasitottak vissza.* A birálat oly kemény, hogy még a versesdráma forditóját is kikezdték, azt az »állitólagos« német irót, aki német versekbe merte tenni a francia nemzeti dráma verseit. Ez az »állitólagos« német iró *Klabund,* akinek már több szinpadi sikere is volt s akinek finom verseit mindenütt ismerik.

Különben a szélsőjobboldal rugdalkozásával keveset törődnek a bécsiek. A szinigazgatók legfőbb gondja, hogy a szinházakba csábitsák a közönséget. Legközelebb szinrehozzák *Borgesenek,* a kiváló olasz irónak »*Főherceg*« cimü drámáját is, mely a mayerlingi tragédiával foglalkozik.

KINTORNA

— Alfréd azt mondta, hogy a hetedik menyországban érzi magát, mert eljegyeztem magam vele.

— De hisz ez természetes. Hiszen már ez a hetedik eljegyzése.

✱

Karonfogva áll a kis sovány asszony nagy, lomha urával a mozi kapuja előtt. Az asszony huzza befelé az embert, az meg vonszolja onnan az asszonyt.

— Jaj, hát miért nem akarsz bejönni, Karcsi — siránkozik az asszony, — nézd csak a plakátot, milyen nagyszerü drámát és milyen vicces bohózatot mutatnak.

— Ugyan hagyj békén, — dörmögi a mogorva ember, — hát nem elég bohózat, hogy elvettelek és nem elég dráma, hogy nem tudok elválni tőled?

✱

— Miért olyan szomoru, szomszédasszony?

— Az uram miatt. Tegnap megint olyan volt, mint egy futball-labda.

— Hogy érti ezt?

— Berugva találták a kapuban.

✱

A fiatal férj, aki pár hetes házas, egy éjszaka későn megy haza. Az asszony, mikor hallja a kulcsot csikordulni, lábujjhegyen kifut az előszobába s a sötétben a nyakába ugrik és megcsókolja.

— Pszt — mondja a fiatal férj. — ne olyan hangosan, meghallja a nagysága.

KÖZGAZDASÁG

Javul a frank, zuhan a lei. Zürichből jelentik: A francia frank árjavulása csütörtök délután ugrásszerü áremelkedésben folytatódott. Zürichben a 17.125-ös zárlat után a frank délután 17.35-ig javult, tehát mélypontjához viszonyitva a francia frank eddigi árjavulása 75 százalék. Párisban a külföldi fizetési eszközök elértéktelenedése tovább folytatódott és a valutapiacon a bessz már pánikszerü volt. Az angol font a szerdai 150-es árfolyamról csütörtökön 145-re esett vissza és hasonló az áresés a többi idegen valutánál is. A frank nagyarányu javulását azzal magyarázzák, hogy a francia kormány az angol fonthoz viszonyitva 125-ös árfolyamon akarja stabilizálni a frankot. A nemzetközi devizapiac másik csütörtöki eseménye a lei nagy visszaesése. A lei a szerdai 2.925-ös árfolyamról csütörtökön egész 2.80-ig esett vissza.

Segélyt kér a Bácsmegyei Gazdasági Egyesület. Szomborból jelentik: A Bácsmegyei Gazdasági Egyesület kérvényt nyujtott be a vármegyéhez, amelyben anyagi segélyt kér nagyszabásu gazdasági programjának megvalósitására. A legközelebbi közgyülésen foglalkozni fognak az egyesület kérelmével. Az albizottság nagyobb segély megadását javasolta.

Országos vásár Szomborban. Szomborból jelentik: A szombori országos vásárt november 21. és 22-ikén fogják megtartani. A vásárra szabályszerü járlatlevéllel ellátott állatok felhajthatók.

Az Agrária mezőgazdasági központi szövetkezet közgyülése. Noviszadról jelentik: Az Agrária mezőgazdasági központi szövetkezet hétfőn tartotta Kraft István nemzetgyülési képviselő, szövetkezeti elnök elnökletével évi rendes közgyülését. A közgyülésen dr. Mozer János és Schumacher Sámuel nemzetgyülési képviselő, Szommer E. plébános, Jeisel Henrik nyugalmazott főszolgabiró és mások vettek részt. Dr. Prohaszka Lajos, a jugoszláv szövetkezetek központi szövetségének főtitkára szólalt fel elsőnek és tolmácsolta a központi szövetség üdvözletét. A felolvasott jelentésből kitünik, hogy az Agráriához ezév január 1-ig 41 szövetkezet, 22 községi fiók tartozott. Ebben az évben a szövetkezetek száma 21-el szaporodott és most a Bácskában 26, a Bánátban 20, Szerémségben 11, Szlavóniában 4 és Boszniában egy német szövetkezet van. Az Agrária tagjai részére mult évben 630, ebben az évben 810 és fél vagon mütrágyát szerzett be. Ujabb hitelszövetkezetek és gazdasági szövetkezetek alakultak és kendertermelő- és értékesitő szövetkezetet is létesitettek. A közgyülés beható tárgyalás után egyhangulag elfogadta az igazgatóság jelentését. A közgyülés délután két órakor ért véget.

A sztarakanizsai országos vásár november 7-ikén, vasárnap lesz. Állatok vészmentes helyről felhajthatók.

A bácskai főispánság nem létesit mütrágyagyárat. Szomborból jelentik: A noviszadi »Narod« jelentése alapján más lapokban is megjelent az a hir, hogy a bácskai főispánság huszonötmillió dinár költséggel mütrágyagyárat létesit és a költségek fedezésére uj adókkal terheli meg a vármegye lakosságát. Illetékes helyen azt a felvilágositást adták a *Bácsmegyei Napló* munkatársának, hogy ez a hir teljesen alaptalan és ilyen gyár létesitéséről soha még egyáltalán szó sem volt. Természetesen ilyenformán az uj adókról szóló hir sem felel meg a valóságnak.

TŐZSDE

Zürich, nov. 4. *Zárlat:* **Beograd 9.15**, Páris 17.125, London 25.1375, Newyork 518 ötnyolcad, Brüsszel 72 egynyolcad, Milanó 22.20, Amszterdam 207.40, Berlin 123.25, Bécs 73.275, Szófia 3.75, Prága 15.365, Varsó 57.5, Budapest 72.65, Bukarest 2.825.

Zagreb, nov. 4. *Zárlat:* Páris 192—194, London 274.55—275.35, Newyork 56.60—56.80, Zürich 1092.75—1095.75, Trieszt 242.16—244.16, Berlin 1346.76—1349.76, Bécs 798.50—801.50, Prága 167.60—168.40.

Beograd, nov. 4. *Zárlat:* Páris 190, London 274.90, Newyork 56.60, Genf 1094.25, Milanó 245, Berlin 13.48, Bécs 798, Prága 167.95, Budapest 796, Bukarest 32.21.

Budapesti gabonatőzsde, nov. 4. A határidőpiacon a forgalom jelentéktelen, az irányzat szilárd, a buza 2—4000 koronával drágult. Hivatalos ármegállapitások ezer koronákban: Buza novemberre 393, márciusra 422.5—425, zárlat 424—425, májusra 423—426, zárlat 424—425, rozs márciusra 329—334, zárlat 332—333. A készárupiacon is minimális a forgalom, az irányzat szilárd. Hivatalos árfolyamok: Buza 375—397.5, rozs 297.5—302, árpa 245—265, sörárpa 300—360, köles 185—195, zab 215—230, tengeri 252—255, ujtengeri 192—192.5, repce 565—570, korpa 165—170.

Noviszadi terménytőzsde, nov. 4. Buza kinálat 75—76 %-os 76 kilós 290—285 dinár, kereslet 287.5—282.5 dinár. 1 vagon bánáti 77 kilós 3%-os 290 dinár. Zab 1 vagon szerémi 152.5 dinár. Tengeri 5 vagon bácskai száritott 155 dinár, 40 vagon bánáti április 15-re Tisza hajó 152.5 dinár, 2 vagon szerémi uj 127.5 dinár, 4 vagon szerémi száritott 160 dinár, 1 vagon bánáti uj 130 dinár, 6 vagon bánáti száritott 155 dinár. Bab 1 vagon 2—3%-os 165 dinár. Liszt 8-as bácskai 140 dinár. Korpa bácskai jutazsákokban 107.5 dinár. 5 vagon korpa bácskai decemberre uj jutazsákokban 120 dinár. Irányzat: változatlan. Forgalom: 69 vagon.

Budapesti állatvásár, nov. 4. A vágómarhavásárra 700 darab vágómarhát hajtottak fel. Árak kilogramonkint: Ökör legjobb minőségü 12—14.5, gyenge lesen 15.5—17, közepes 8—11.5, gyenge 6—8, bika legjobb 11—13, kivételesen 13.5—14, közép és gyenge 7.5—10.9, tehén legjobb 11.5—14.5, kivételesen 15—15.5, közép 8.5—11, gyenge 6—11, kicsontozni való marha 3.5—6, növendékmarha 6—11. A vásár irányzata vontatott. A sertésvásárra 3100 darab sertést hajtottak fel.

Csikágói gabonatőzsde, nov. 4. Buza decemberre 139.75, buza májusra 144.75, buza juliusra 137.5. Tengeri decemberre 72.25, tengeri májusra 80.375, tengeri juliusra 82.62. Zab decemberre 43.375, zab májusra 48, zab juliusra 47. Rozs decemberre 47.125, rozs májusra 104.25.

Áradnak a jugoszláv vizek. Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint ugy a Duna jugoszláv szakaszán, mint a Dráván, a Száván és a Tisza jugoszláv részén tartós áradás állott be. Bezdánnál a vizállás 358 (áradás 8 centiméter), Apatin 442 (+10), Bogojevó 428 (+4), Palánka 360 (+4), Noviszad 383 (+19), Zemun 368 (+4), Pancsevó 330 (+10), Szmederevó 312 (+4), a Dráván: Zákány 190 (+19), Terezinopolje 270 (+20), Doljni Miholjac 290 (+59), Oszijek 334 (+38), a Száván: Jaszenovác 756 (+6), Bród 550 (+3), Samac 400 (+2), Beograd 306 (+6).

Annyira tiszta

és enyhe az

ELIDA

IDEAL-SZAPPAN

hogy a legérzékenyebb bőr is zavaró utóhatás nélkül tartósan elviseli.

Utolsó maradékáig illatos.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Szombat, november 6

Bécs (531): 16.50: Koncert. 19.40: »Mädi« operett, utána Jazzband.

Milanó (320): 21: Koncert. 23: Jazzband.

Zagreb (350): 20.15: Koncert.

London (365): 10: Koncert. 21: Hangverseny. 23.30: Tánczene.

Rádióamatőrök
csak
„YPSILON“
forgókondenzátort fogadjanak el!
KONRATH D. D. SUBOTICA

Breszlau (418): 16: Koncert. 20.15: Hangverseny. 22.30: Tánczene.

München (489): 16.30: Koncert. 19.45: »Luxemburg grófja« operett. 22.40: Tánczene.

Budapest (560): 17.15: Koncert. 20.30: Hangverseny, bezárólag cigányzene.

SPORT

A zagrebi Gradjanszki uj trénere. Zagrebből jelentik: A zagrebi Gradjanszki eddigi trénere, Pozsonyi Imre, megvált állásától és eltávozott Zagrebből. Helyébe a Gradjanszki Branstädtert, a Rapid volt válogatott centerhalfját szerződtette trénernek.

NYILT-TÉR

KRALJ. SUDSKI IZVRŠITELJ B.-TOPOLI

Izvr. br. 250.

Dražbena objava

Potpisani sudski izvršitelj u smislu § 102. zak. čl. LX. 1881. ovim objavljuje, da će se usled odluke Kr. Sreskog Suda u Somboru br. 5227/926. u korist poverioca Dr-a Grge Vukovića a protiv dužnika u St.-Moravici na javnoj prodaji prodati popisane pokretnine u zapisniku od 9. sept. 1926. god. i procenjene u vrednosti od 14.000 dinara, a koje se sastoje iz predmeta: 2 kazana za pečanje rakije, 78 kom. grede i 1 orman za led.

Po odluci Kr. Sreskog Suda u B.-Topoli br. Gn. 4347/926. odredjena javna prodaja radi podmirenja glavnice od 26.000 dinara, ovoj od 1. okt. 1926. pripadajućih 8 % kamate i do sada ustanovljenih troškova u iznosu od 3596 dinara, održaće se 6. novembra 1926. godine u 10 sati po podne na licu mesta Stara-Moravici na stanu dužnikovom na koju se pozivaju sva ona lica, koja se žele nadmetati s tim, da će se odnosne pokretnine u smislu §§ 108. i 108. zak. čl. LX. 1881. po naplati kupoprodajne cene u gotovom, a u slučaju nužde, i ispod procenjene vredosti prodati.

U koliko su ove pokretnine, koje će se na javnoj prodaji prodati, uzapćene i po drugim licima i u koliko ova lica imaju pravo na podmirenje svojih tražbina, odrediće se ova javna prodaja u smislu § 120. zak. čl. LX. 1881. i u njihovu korist.

U B.-Topoli 26. okt. 1926. god.

K. Gjorgjević
kr sudski izvršitelj

10170

Csődtömeg eladása

Vb. Gauss Vendel, kulai lakos csődtömegéhez tartozó s a csődleltárban felvett fűrészelt és faragott faárut, kevés tüzelőanyagot stb. lehetőleg egy tételben szabad kézből árlejtés utján eladom. Az eladási feltételek, a leltár, valamint az áru naponként megtekinthető.

Az ajánlatok folyó november hó 10-ig teendők ajánlott levélben alulirt tömeggondnok cimére.

Fenntartom magamnak a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a legmegfelelőbbet szabadon kiválasszam és hogy a legtöbbet igérők között irodámban további szóbeli nyilvános árlejtést tartsak, melynek határidejéül f. november hó 11-ik napjának d. e. 9 óráját tüzöm ki.

Kula, 1926. november hó 2-án.

Dr. Stiefelmayer László
ügyvéd
mint vb. Gauss Vendel csődtömeggondnoka.

10171

MEGHIVÓ

A **„Sreća“** jótékony kiházasitó egyesület folyó évi november hó 18-án délután 3 órakor a **Spitzer Ignácz vendéglő** udvari helyiségében **(Pašićeva ulica 11)** **rendkivüli közgyülést** tart, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghivjuk.

Subotica, 1926. nov. hó 1-én.

Az igazgatóság.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az elmult időszakról.
2. Két számvizsgáló bizottsági tag választása.
3. Esetleges inditványok.

Megjegyzés.

Az alapszabályok 23. § ának 2. pontja szerint inditványok, kérelmek és panaszok csak akkor tárgyalhatók a közgyülésen, ha legalább nyolc nappal a közgyülés határnapja előtt irásban bejelentettek.

Az alapszabályok 25. §-ának 1. pontja szerint a közgyülésen megjelenni szándékozó tagok kötelesek tagsági igazolványukat a közgyülés határnapja előtt három nappal az egyesület irodájában igazoló jegy ellenében letétbe helyezni.

Az alapszabályok 25. §-ának 4. pontja értelmében csak azok a tagok vehetnek részt, **akik az egyesülettel szemben minden kötelezettségüknek eleget tettek, vagy akiknek az egyesülettel szemben fenálló tartozása két havi járulékot és kezelési költséget nem halad meg.**

Házhelyek eladása

Suboticán, a Palići-uti huszárlaktanya mögött, igen szép fekvésü öt (5) darab egyenként 200 négyszögöles házhely az ugynevezett Váci-telep sorában **eladó.** Érdeklődők bővebb felvilágositást nyerhetnek **Dr. Bárdos Izsó** suboticai ügyvédnél. 10144

PRIESNER
RUDIĆEVA ULICA
e heti reklám árai!

Férfi kalapok	58 D.	Gyermek cipők 36	
Gyermek kalapok	40 D.	számig, 30 D.-tól 95	
Férfi ingek	50 D.	dinárig. Gombok, szalla-	
Selyemnyakkendők	18 D.	gok, himzések, csip-	
Harisnyák	8 D.	kék teljes kiáru itása	
Vászon zsebkendők	4 D.	beszerzési áron alul!	
Nadrágtartók	10 D.	Használja ki az al-	
Téli trikó ingek	48 D	kalmat, mig a kész et	
Esernyők	50 D.	tart!	7673

BIZALMI ÁLLÁST NYERHET
elsőrangu magyar-német gyorsiró tökéletes szerb tudással.
CSAK FÉRFIAK PÁLYÁZHATNAK
Felveszünk továbbá férfi gyakornokokat kereskedelmi érettségivel a szerb, magyar és német nyelv tökéletes ismeretével.
Gyorsiró előnyben részesül.
Kereskedelmi és Iparbank Novisad
10115

ULTRAPHON
korszakalkotó találmány a gramofónozás terén.

Heinrich J. Küchenmeister berlini tudósnak sikerült a hanghullámok egybekapcsolásával és a rezonáncia vezetésével oly készüléket konstruálni, amely hangszépség és hangerősség tekintetében minden eddigi készüléket messze fölülmul.
A csodával határos, hogy a készülék a hangokat mily tisztán és üdén-csengőn adja vissza, olyannyira, hogy az előadó müvészt szinte magunk előtt látjuk, azonkivül a hangerősség folytán sokkal többen hallgathatják a készüléket.
Az egész külföldi sajtó a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a találmányról és a legutolsó lipcsei vásáron elért siker leirhatatlan volt. Berlinben ma már Ultraphon-koncerteket és Ultraphon-bálakat tartanak.
Képviselőket keresünk minden nagyobb városban.
Felvilágositással szolgál:
„KOPAONIK“ R. T. BEOGRAD
Topličin venac 4. 9928

Weitzenfeld és Társa
Subotica
Detailüzlet: Városi bérpalota. — Telefon 192.
Engros: Wilsonova ul. 7. — Telefon 190.
ZSÁK
ZSINEG
PONYVA
PONYVA KÖLCSÖNZÉS.
Kárpitos kellékek mint: butorszövet, matrácgradlik, afrik, lószőr, pehelytolipótló, önmüködő roletta rudak, linoleum, szőnyeg, lépokrócok, gyapju és utitakarók.
LEGOLCSÓBB ÁRAK!

Méz
elsőrendü pergetett mézet minden mennyiségben vásárol az **Országos Magyar Méhészeti Egyesület Vezérképviselete Budapest IX., Bakáts-utca 8.** — Mintázott ajánlatra postafordulattal válaszolunk.
9850

Első
Suboticai Esernyőkészitő Műhely
megrendelés szerint 2 óra alatt készit bármilyen ernyőt.
Anyagokban nagy raktár!
Vidéki megrendeléseket tucatonként teljesit.
Özv. GERBER JAKABNÉ SUBOTICA
Bene Sudarevićeva ulica 32.

Az ujonnan berendezett
„MORAVA“
PRVA SRPSKA FABRIKA TRIKOTAŽE
BEOGRAD, KATANIĆEVA BR. 5.
KERES AZONNALI BELÉPÉSRE
2 kötőmunkást „Jaquard“ géphez
2 kötőmunkást „Links“ géphez
5 kötőmunkást „Flach“ géphez
Állandó alkalmazás! Jó fizetés!
Csak tapasztalt és jó munkások forduljanak a fenti cimre.
10.74

Üzletáthelyezés.
RUDICS UCCAI
cipészüzletemet
Ciril Metod trg
(Lifka mozi mellé) helyeztem át. Kérem a n. é. közönség további szives pártfogását. Tisztelettel
UNGER SOMA cipész
Saját készitésü cipők nagy raktára. 10143

Cipészüzletemet
Cara Dušana ul. 5., saját házamba (Vas Ádámmal szemben) helyeztem át,
ahol mérték után a legolcsóbban és a legujabb modellek szerint vállalok rendelést
NAGY FERENC cipészmester
10066

Vadászfegyverek,
pisztolyok, eredeti füstnélküli vadásztöltények, vadászhüvelyek, pisztolymunició
Vezérképviselet és gyári lerakat:
PIRA D. D.
Zagreb
B-cesta 19/a 9766

Bankgaranciával
szemben 100.000 dinárig terjedő
kauciót adnék
azon városi vállalatnak, mely állást adna
Választ **„Kereskedő“** jeligére a kiadóhivatal továbbit.
10012

Ki akar érettségizni?
Összevont magánvizsgát tenni?
Teljes anyagi felelősséggel előkészit a
BAROSS-GÁRDOS TANINTÉZET
BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 57/A. INTERNÁTUS.
954

MEGNYILT
a Vojvodina
legszebb és legmodernebb
füszer- és csemegeüzlete
SUGÁR MANÓ SUBOTICA
FELTÜNŐ OLCSÓ ÁRAK!
6509

A T. HÖLGYKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE

Fővárosi mintára ujonan átalakitott üzletemben az **őszi és téli köpenyek, ruhák, bluzok, bundák** stb. árusitása megkezdődött.

Kérem a t. hölgyközönséget, hogy szükségletét fedezze nálam, hol a legutolsó divatujdonságokat a legolcsóbb árakon kapja, amit a következő néhány adat igazol:

Téli köpeny, himalaja és veourból, végig bélelve 600—800 din.
Ugyanez szörmézve 1000—1200 din.
Téliköpeny, legfinomabb tükörposztóból, szörmézve 1350—1600 din.
Selyem-plüs kabátok tiszta selyemmel bélelve 1800 dinártól

Kü önlegességek szörmebundákban és gyermekkabátokban! Hosszu szörmebundák már 2500 dinárért, seal-bundák a legfinomabb minőségben 6000 dinárért kaphatók

Hitelképes egyének részletfizetésre vásárolhatnak!

HEGYI FÜLÖP
NŐI FELÖLTŐK ÁRUHÁZA
SUBOTICA, Kr. Aleksandra ulica 7.

Ön rádiót akar venni?

Akkor ne dobja ki pénzét hiába, hanem kérjen a legjobb és legtökéletesebb uj tipusu „Tungsram" készülékekről ajánlatot

Zwirschitz Károly
villamossági vállalatától Sombor.

10039

Minden gyáros, iparos és kereskedő
járatja az ötven esztendős
Magyar Kereskedők Lapját
Előfizetési dij félévre 200 dinár
Megrendelhető a Bácsmegyei Napló utján vagy a kiadóhivatalnál
BUDAPEST, V. SAS-UTCA 13.

VAJDASÁGIAK
találkozóhelye BEOGRADBAN
HOTEL TAKOVO
TERÁZIJA 19.
Magyar és szerb konyha, kitünő italok, figyelmes kiszolgálás. Tiszta szobák és mérsékelt árak.
Abonenseket kedvező feltételek mellett vállalunk.
10172

Beograd legforgalmasabb helyén elsőrendü
delikatesz és büffé
napi 8—10000 dinár bevétellel családi okok végett
eladó.
Bővebbet: Agentura LANG, Szabotica Pašićeva ul. 3. I.
9889

Eladó kisebb lakóház
azonnal átvehető, közel a főtérhez, szép magas helyen, három egymásba nyiló szoba, 2 konyha, spejz, nagy kamra, pince, nyitott folyosó, villany bevezetve mindenhova. — Cim a kiadóhivatalban.
10151

Hölgyek figyelmébe!
Hajvágás, ondolálás, hajmosás, manikür, hajfestés, babajavitás. Kihullott és vágott hajat veszek. Ugyanott egy elsőrangu férfi, női fodrászsegéd magas fizetéssel felvétetik. — Kisebb használt kirakatpor ált keresek megvételre.
Lagner János
uri- és női fodrász
Subotica, Pašićeva ul. 6.

ELŐNYOMDÁT
MODERNÜL FELSZERELVE, LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT:
Leopold Sámuel
előnyomda berendezési gyára
4852 **Senta**

A Fordson minden munkát elvégez

Ha komolyan teszi fel a kérdést, hogy akar-e a korral haladni, avagy viszsza akar-e maradni, ugy egészen bizonyos, hogy a haladás mellett fog dönteni. Különben versenytársai, akik a Fordson-traktort használják s ezzel tetemes fáradságot és költséget takaritanak meg, le fogják Önt gyürni. A Fordson minden munkát elvégez: szántást, boronálást, nehéz terhek vontatását, mindenféle mezőgazdasági gépek, fűrészmalmok, dynamók, szivattyuk stb. hajtását. Mindez a rendes teljesitménye, s egyetlen Fordson valamennyit játszva elvégzi. Ne késlekedjék és aknázza ki ezt az előnyt a saját maga részére is!

Fordson
A Ford Motor Company gyártmánya.
Látogassa még ma meg az országban lévő számos képviselőink egyikét!

Bársonykalapok
már 150 dinártól
kaphatók
„PÁRIS"
SZENDI JOLÁNKA
kalapszalonjában
Szubotica, Pašićeva-ulica 9.

Nagyobb földterületet venne bérbe
egy több évi gyakorlattal rendelkező gazdálkodó. A bérletet azonnal, már az őszi vetéssel átvenném. Bérleti összeg gabonavalutában lenne fizetve. Cim:
Milin Miloje
St. Becsej
Kr. Aleksandra 2.
10240

Tankönyvek
Magyar- és németnyelvü iskolák részére. — A Ministarstvo Prosvete által engedélyezve, KAPHATÓK
Hiteles tankönyvjegyzéket kivánatra küld:
Lipsitz és Lampel
könyvkiadók Subotica
Iskolairkák minden vonalzásban, viszonteladóknak olcsón számitjuk.
7528

Vésnöki MUNKÁK
Legjutányosabban
FISCHER ERNŐ
GRAFIKAI MÜINTÉZETÉBEN
SUBOTICA.

„BRISTOL"
GOMBOSNÉ BÁN JULISKA
HIMZÉS-SPECIALISTA
Subotica, Aleksandrova 1
(Lelbach-ház)
Készit: géphimzést (tamborizás), kézi- és gyöngyhimzéseket, amerikai rendszerü aljpüssét, gouvret, gépajaut, gomb behuzást, endfisert és madeirehimzest.
9314

Készíti BRAĆA SPITZER Subotica
Kérje uj képes árjegyzékünket.

ABLAKÜVEG
minden méretben legelőnyösebb áron:
Drag. Obradović
gyári lerakata Beograd
Kr. Milana 31. (Uroševa Pivnica)
Telefon 31—95. 9352

Mi az Ultraphon?

Ultraphon a legujabb technikai vivmányok alapján készült beszélőgép, amely minden eddig létezett beszélőgépet annyira felülmul, hogy általa a hang müvészi visszaadásának eddig soha, sehol sem tapasztalt tökéletességét lehet elérni.
Hallgassa meg az **Ultraphont** és hasonlitsa össze bármely beszélőgéppel és Ön csak az **Ultraphont** fogja választani. A „Ultraphon" a legkomolyabban veendő hangszer, természethü hangvisszaadással és **utolérhetetlen** erősséggel.

Bemutatás és eladás
Popper István Novisad
Jevrejska-ucca 15
2396

Szép nagy tágas
üzlethelyiséget
kiadok
saját házamban
Sokolska ulica 1.
Dr. Popović Milivoj
10149

VULKÁN
cserépkályhák
Valódi cseh samottégla-, por- és meteorkályha, bélés legolcsóbb áron kaphatók
Átrakások, javitások, samottozások, jutányos áron készülnek
TAKÁCS MIHÁLY
kályhás Subotica
Pašićeva ulica 2.
(Edény piac) 10145

KORZÓ MOZI

16 éven felülieknek.
November 4—5—6—7.
HUGETTE DUFLOS

A hárem királynője

Piere Loti varázslatosan szép keleti regényének látványos filmváltozata 6 felvonásban.

Legolcsóbb bevásárlási forrás
kész női és férfi fehérnemükben
POLLÁK LEÓNÁL SENTA
BÁCSKA.
9715 **Kérjen árjegyzéket!**

Apolló Novisad

November 5—6—7
A szezón óriási filmattrakciója
Pompeji végnapjai
Korda Mária és **Várkonyi Mihállyal**
Ezen film a külföldel egyidejüleg kerül bemutatásra.

LEVELEZÉS

Csinosnak mondott novisadi urleány szórakozás céljából levelezne vidéki komoly urifiukkal. Leveleket Reich Bözsi. Novisad post. restante kér. 10167

FOGLALKOZÁS

Paplan részletfizetésre gyári áron. heti vagy havi fizetésre. Raktáron klott és vatta minden mennyiségben. paplanok minden szinben és minőségben 140.— dinártól feljebb. paplan-varrás 55.— dinár. Buljovčić Béláné Német Margit paplanos. Subotica. Pašićeva 8. — Edénypiac. Gőzfürdő során. 9549

Tanonc felvétetik Körösi Géza cégnél. Rudićeva ul. 4. 10094

Szükségem van mielőbbi belépésre vidéki ügyvédi irodámba egy a szerb nyelvben is teljesen jártas magyarul és németül tudó gyakorlott ügyvédielöltre: esetleg az illetőt irodámba társul is fogadnám. Cim a kiadóban. 10100

Tanonc és kifutó felvétetik Weiner Géza vaskereskedésében. Rudićeva ulica. 10103

Beltéren sarokház üzlethelyiségekkel (jólmenő füszerüzlet) eladó. Bakó Pál. Ciril i Method trg 2. 10111

Fiatal füszerkereskedőseged. ki a rövidáru szakmában is jártas. azonnal felvétetik. Freuer Ferenc. Temerin. 10089

Tanulóleányok felvétetnek Pompadur kozmetika. Városház-épület. 10146

Malmok és tengeriszáritók. buzamosódák leggazdaságosabbá és versenyképessé tételét vállalja. kezelő személyzetet betanit. ugyszintén fentiek szakszerü szerelését vállalja. Több malom és erőgépek. ujak és használtak. olcsón kaphatók. Oláh Pál. Novisad. Niemačka ulica 13. 10169

Jómegjelenésü ügyes kiszolgálóleány. ki virágkötésben jártas. azonnali belépésre kerestetik. — Cim a kiadóban. 10163

4 éves fiu mellé intelligens német nevelőnő kerestetik. Francia tudással birók előnyben. Ajánlatok »Nevelőnő« jeligére a novisadi kiadóba küldendők. 10168

38 éves nős ember. üzletvezetői. pénzbeszedői. vagy raktárnoki állást keres három nyelvismerettel. ujévi belépéssel. Cimeket a kiadóba kér. 10128

Botos ispánt keresek Veliki-Bečkerek alatt slovenskiaradáci birtokomra. — Ajánlkozóknak Balázs Iván Veliki Bečkerek ad felvilágositást. 10164

Fiatal házaspár egy jobb vendéglő vezetését elvállalná. Lično pravo van. január 1-re. Cimeket a kiadóba kérek. 10129

Anständiges. besseres. deutsches Stubenmädchen wird für sofort gesucht. Anträge. Zeugnisse an Leo Fischer. Pančevo. Voivode Bojović ul. 14. 10120

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk Kérdezősködésekhez válaszbélyeg melléklendő.

Szőlőkezelői vagy nagyobb gazdaságban vezetőállást keres végzett gazdász hosszu prakszissal. »Tönkrement« jeligére kiadóba. 10158

Fogtechnikusnő nagy gyakorlattal állást keres. Cim Karlovics. Novakanizsa. 10160

Kéményseprősegédet keresek azonnali belépésre. Léier József. Pačir. 10165

Elhelyező irodámba keresek és ajánlok házvezetőnőt. szállodai. kávéházi személyzetet. jobb főzőnőt. Házak. lakások. butorozott szobák közvetitése. Langné. Pašićeva 3. I. 10150

Himzőnőket felvesz Aida kézimunkaüzlet. Csirkepiac. 10178

Gyakorlott ügyes tisztviselőnő elvállal órakönyvelést és német levelezést. Szerb-horvát nyelvben is jártas. Megkereséseket »9999« sz. alatt a kiadóba kér. 10177

Mercedes 8/18 sport- és utikocsi (plattókocsi). teljesen ujjáalakitva. kis benzin- és olajfogyasztással. alkalmas utazóknak. legjobb és üzemképes állapotban. kedvező áron. St. Florjančič vaskereskedés. Ljubljana. Sv. Petra cesta 35. 10084

Szerbül. németül és magyarul beszélő. teljes jártassággal biró nőtlen detailistát azonnali belépésre keresek. Ajánlatok. referenciák és fizetési igény megjelölésével. — Beck fakereskedő. Titel. 10173

Zenekedvelők figyelmébe!

A mai naptól kezdve üzletemben állandóan zongora és zongorista áll a t. vevőközönség rendelkezésére. A legujabb slágerek már megérkeztek és vételkötelezettség nélkül meghallgathatók. — Ez az ujitás különösen a zenetanárok előnyére szolgál a zenedarabok megválogatásánál tanitványaik részére. —

Teljes raktár iskola- és tanulmánykottákból!

Rendkivül olcsó árak!

Zenebarátok közöljék cimüket, hogy folytatólagosan megküldhessem cimükre az ujdonságokat ismertető jegyzékeimet. Vevőimnek mindenkor szivesen szolgálok felvilágositásokkal zenei és irodalmi kérdésekben

VIG
zenemükereskedése
SUBOTICA

9588

LIFKA MOZI

November 4, 5, 6, 7.
Megnyitó diszelőadás
MŰSOR:
ÜNNEPI NYITÁNY. Előadja az I. lovasdivizió, vezényli Buzin Milán I. oszt. kapitány-karnagy. PROLOG. Irta és felolvassa Komor Mihály hirlapiró.
STROGOF MIHÁLY, a cár futárja
Verne Gyula népszerü regénye 2 rész, 14 felv. 1 rész 7 felv
SZEMÉLYEK:

II. Sándor cár	E. Gajdarov
Jollivet francia hirlapiró	G. Gravone
Blout angol „	Henry Debain
Kisov tábornok	Kugušev herceg
A cári futár	Ivan Mosjukin
Nadja	Natalija Kovanko
Ogarjev	Sakatuni herceg

Házmesteri állást keres idősebb asszony. aki már 5 évig volt ilyen állásban. Cim a kiadóban. 10172

Intelligens. egyedülálló nő. sok évi tapasztalattal. háztartásban jártas. magyar német nyelvet beszél. előkelő uriházhoz mint társalkodónő vagy házvezetőnő menne. esetleg finomabb nevelőintézet vagy szanatórium vezetését is vállalná. Szives megkeresésekhez a cimet e lap adja meg. 10175

Szücs- és szőrmemunkák
a legszebb kivitelben és legolcsóbban
Kopilovics szücsnél
Subotica, B. Sudarević ul. 2

VÉTEL-ELADÁS

Vendéglő házzal együtt. teljes berendezéssel eladó. Kerthelyiség. tekepálya. biliárdasztal stb. — Cim: Bozsóki M. Novibečei. 10010

Olcsó cipővásár. Üzletátszervezés miatt az összes raktáron levő cipőimet minden elfogadható árban elárusitom. Gonda cipőüzlet. Pašićeva 7. 10062

Két lánc szőlő Radonovácon épülettel kedvező fizetéssel eladó. Bővebb felvilágositást dr. Wilheim Jenő ügyvéd ad. Telefon 92. 9862

Eladó teherautók. 2 drb 5 tonnás kocsi. jó állapotban. — Érdeklődni lehet Aleksander Konradnál. Vršac. 10087

Használt komp olcsón eladó. Cim a kiadóban. 10092

Nág. 5 tonnás. majdnem uj autó eladó. Mesešan. Novisad. 10166

Narodni Bioskop
MA! MA! MA!
Rongyosok! Rongyosok! Rongyosok!
A szezon legsikerültebb vigjátéka 7 nagy felvonásban
Főszerepben:
Csortos Gyula, Bajor Gizi, Kürthy József és Pethes Sándor
Vigyázat csak 4 napig!
Ne mulassza el senki sem megtekinteni a rendkivül bájos és ötletes vigjáték slágert!
Rendes helyárak! Kitünő zene!
Telefonszám: 300.

Jókarban lévő takaréktüzhely jutányos árban eladó. Pašićeva ul. 2. Edénypiac. Takács 10098

Kukoricagóré. jó állapotban lévő. olcsón eladó. — Trg Vojvode Putnika 4. 10101

Eladók asztalosszerszámok. gyalupad és butor mintalapok. Cim a kiadóban. 10156

Prémes városi bundák. prémes gazdászkabátok. prémes lordkabátok kiárusitása megkezdődött *Eisler Izsónál.* Barátok temploma során. 10159

Modern hálószoba. zongora és bicikli Vilsonova 22. alatt eladó. 10180

KÜLÖNFÉLE

Szádecki vizumozó naponta található a »Bárány« kávéházban. Telefon: 1. 9892

Keresek magányos házat bérbe 2—3 szobával. esetleg üzlethelyiséggel. Cim a kiadóban. 10153

Butorozott szoba kisasszonynak azonnal olcsón kiadó. V. Varoška 9. 10139

Butorozott szoba különbejárattal kiadó. Aleksandrova ul. 11. Ugyanott **házmester** felvétetik. 10151

Butorozott szoba. egy vagy két személy részére. azonnal kiadó. Bővebbet Grün Márk cipészüzletében. Ciril i Method trg

Azonnalra kiadó 1 szoba. konyha és 2 üzlethelyiség. Dohány fakereskedés — Csirkepiac. 10161

A palicsi vonalon

Az első kocsi indul a Rudics kitérőtől	5.37 órakor
Az első kocsi indul Palicsról	6 órakor
Az utolsó kocsi indul a Rudics kitérőtől	20.30 órakor
Az utolsó kocsi indul Palicsról	21 órakor

Vasárnaponkint külön kocsi indul Palicsra a Rudics kitérőtől 24 órakor
A kocsik 16 percenkint közlekednek reggel 8 óráig, azonul félóránként.

Az aleksandrovói vonalon

A közlekedés változatlan marad

Tölgyfa-parketták
eredeti gyári áron
Goldfahn Bertalannál
Sombor
Kneževićeva ul. 26.
8946

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC Subotica. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-nál. Felelős kiadó: FENYVES LAJOS Subotica.